

Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

► **B**

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2009/43/EK

(2009. gada 6. maijs),

ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 146, 10.6.2009., 1. lpp.)

Grozīta ar:

Oficiālais Vēstnesis

		Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u>	Komisijas Direktīva 2010/80/ES (2010. gada 22. novembris)	L 308	11	24.11.2010.
► <u>M2</u>	Komisijas Direktīva 2012/10/ES (2012. gada 22. marts)	L 85	3	24.3.2012.
► <u>M3</u>	Komisijas Direktīva 2012/47/ES (2012. gada 14. decembris)	L 31	43	31.1.2013.

▼B

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA
2009/43/EK**

(2009. gada 6. maijs),

**ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto
ražojumu sūtījumiem**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā paredzēto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Līgums paredz izveidot iekšējo tirgu, tostarp novērst šķēršļus preču un pakalpojumu brīvai aprītei starp dalībvalstīm un ieviest tādu sistēmu, kas nodrošina, ka netiek traucēta konkurence kopējā tirgū.
- (2) Līguma noteikumus, ar ko izveido iekšējo tirgu, piemēro visām precēm un pakalpojumiem, ko sniedz par maksu, tostarp ar aizsardzību saistītajiem ražojumiem; tomēr šie noteikumi neliedz dalībvalstīm, ievērojot konkrētus nosacījumus, atsevišķos gadījumos veikt citus pasākumus, kurus tās uzskata par vajadzīgiem savu būtisko drošības interešu aizsardzībai.
- (3) Dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos attiecībā uz ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem Kopienā ir neatbilstības, kas var kavēt šādu ražojumu apriti un kropļot konkurenci iekšējā tirgū, tādējādi Eiropas Savienības aizsardzības nozarē apgrūtinot inovāciju, rūpniecisko sadarbību un konkurētspēju.
- (4) Kopumā dalībvalstu normatīvo aktu mērķi ir nodrošināt cilvēktiesību aizsardzību, mieru, drošību un stabilitāti, izveidojot sistēmas ar aizsardzību saistīto ražojumu stingrai eksporta kontrolei un eksportēšanas un izplatīšanas ierobežošanai trešām valstīm, kā arī pārējām dalībvalstīm.

⁽¹⁾ 2008. gada 23. oktobra Atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 16. decembra Atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts) un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Lēmums.

▼B

- (5) Šādus ierobežojumus ar aizsardzību saistīto ražojumu aprītei Kopienā nevar atcelt kopumā, tieši piemērojot preču un pakalpojumu brīvas aprītes principus, kas ir paredzēti Līgumā, jo šos ierobežojumus katrā atsevišķā gadījumā var pamatot saskaņā ar Līguma 30. vai 296. pantu, ko dalībvalstis, pastāvot šajos pantos minētajiem nosacījumiem, turpina piemērot.
- (6) Tāpēc dalībvalstu attiecīgie normatīvie akti ir jāsaskaņo tā, lai vienkāršotu ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumus Kopienā un nodrošinātu iekšējā tirgus pareizu darbību. Šī direktīva attiecas vienīgi uz noteikumiem un procedūrām, ciktāl tās attiecas uz ar aizsardzību saistītiem ražojumiem, un tāpēc tā neiespaido dalībvalstu politiku ar aizsardzību saistītu ražojumu sūtīšanas jomā.
- (7) Dalībvalstu attiecīgo normatīvo aktu saskaņošana nedrīkstētu skart dalībvalstu starptautiskos pienākumus un saistības vai to rīcības brīvību ar aizsardzību saistīto ražojumu eksporta politikas jomā.
- (8) Dalībvalstīm joprojām vajadzētu būt tiesīgām turpināt un izvērst starpvaldību sadarbību, vienlaikus ievērojot šīs direktīvas noteikumus.
- (9) Šī direktīva nedrīkstētu attiekties uz tādiem ar aizsardzību saistītajiem ražojumiem, kas tikai šķērso Kopienas teritoriju, proti, ražojumiem, kuriem netiek veikta cita muitas atļauta apstrāde vai lietošana, izņemot ārējā tranzīta procedūru, vai arī ražojumiem, kuri ir tikai novietoti brīvajā zonā vai brīvās zonas noliktavā un ja tie nav jāreģistrē apstiprināto preču uzskaitē.
- (10) Šai direktīvai būtu jāattiecas uz visiem ar aizsardzību saistītajiem ražojumiem, kas ir uzskaitīti Eiropas Savienības Kopējā militāro preču sarakstā ⁽¹⁾, tostarp to komponentiem un tehnoloģijām.
- (11) Šī direktīva nedrīkstētu skart to, kā tiek īstenota Vienotā rīcība 97/817/KĀDP (1997. gada 28. novembris), ko Padome pieņēmusi, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību J.3. pantu, par pretkājnieku mīnām ⁽²⁾, tāpat kā tā nedrīkstētu skart 2008. gada 3. decembrī Oslo parakstītās Konvencijas par kasešu muniģiju ratifikāģiju un īstenoģšanu dalģbģvalstģs.

⁽¹⁾ OV L 88, 29.3.2007., 58. lpp.

⁽²⁾ OV L 338, 9.12.1997., 1. lpp.

▼B

- (12) Cilvēktiesību aizsardzības, miera, drošības un stabilitātes mērķi, uz kuriem kopumā ir vērsti dalībvalstu normatīvie akti, ar ko ierobežo ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumus, prasa arī turpmāk uz šo ražojumu sūtījumiem Kopienā attiecināt izcelsmes dalībvalsts atļauju un garantijas saņēmējā dalībvalstī.
- (13) Ņemot vērā drošības garantijas, kas ir paredzētas šajā direktīvā minēto mērķu aizsardzībai, dalībvalstīm vairs nevajadzētu ieviest vai saglabāt citus ierobežojumus šo mērķu sasniegšanai, pamatojoties uz Līguma 30. vai 296. pantu.
- (14) Šī direktīva neskar to noteikumu piemērošanu, kas ir vajadzīgi sabiedriskās kārtības vai sabiedrības drošības apsvērumu dēļ. Ņemot vērā ar aizsardzību saistīto ražojumu būtību un īpašības, sabiedriskās kārtības apsvērumi, piemēram, satiksmes drošība, glabāšanas drošība, novirzīšanas risks un noziedzības novēršana, ir īpaši svarīgi šīs direktīvas sakarā.
- (15) Šī direktīva neskar Padomes Direktīvas 91/477/EEK (1991. gada 18. jūnijs) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli ⁽¹⁾ piemērošanu, un jo īpaši formalitātes ieroču pārvietošanai Kopienā. Šī direktīva neskar arī Padomes Direktīvas 93/15/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par noteikumu saskaņošanu attiecībā uz civilām vajadzībām paredzēto sprāgstvielu laišanu tirgū un pārraudzību ⁽²⁾ piemērošanu, un jo īpaši noteikumus par municijas pārvietošanu.
- (16) Visiem ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem Kopienā būtu jāsaņem iepriekšēja atļauja ar vispārīgo, globālo vai atsevišķo sūtījumu licenci, kuru piešķir vai publicē dalībvalsts, no kuras teritorijas piegādātājs vēlas nosūtīt ar aizsardzību saistītos ražojumus. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai šajā direktīvā noteiktos īpašos gadījumos atbrīvot ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumus no prasības saņemt iepriekšēju atļauju.
- (17) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piešķirt vai atteikt iepriekšēju atļauju. Saskaņā ar iekšējā tirgus principiem šādai atļaujai vajadzētu būt derīgai visā Kopienā, un vešanai caur citām dalībvalstīm vai ievēšanai citu dalībvalstu teritorijā nebūtu vajadzīga papildu atļauja.
- (18) Attiecībā uz katru sūtījuma veidu dalībvalstīm būtu jānosaka piemērots sūtījumu licences veids ar aizsardzību saistīto ražojumu vai ar aizsardzību saistīto ražojumu kategoriju sūtījumiem, kā arī tas, kādi noteikumi un nosacījumi būtu jāattiecina uz katru sūtījumu licenci, ņemot vērā sūtījuma jutīgumu.

⁽¹⁾ OV L 256, 13.9.1991., 51. lpp.

⁽²⁾ OV L 121, 15.5.1993., 20. lpp.

▼B

- (19) Attiecībā uz komponentiem dalībvalstīm pēc iespējas būtu jāatturas no eksporta ierobežojumu noteikšanas, apstiprinot saņēmēja deklarāciju par izmantojumu, ņemot vērā minēto komponentu integrācijas līmeni saņēmēja paša ražojumos.
- (20) Dalībvalstīm būtu jānosaka sūtījumu licenču saņēmēji nediskriminējošā veidā, ja vien nepastāv vajadzība aizsargāt to būtiskās drošības intereses.
- (21) Lai vienkāršotu ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumus, dalībvalstīm būtu jāpublicē vispārīgās sūtījumu licences, atļaujot ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumus veikt jebkuram uzņēmumam, kurš izpilda noteikumus un nosacījumus, kas ir definēti katrā vispārīgajā sūtījumu licencē.
- (22) Vispārīga sūtījumu licence būtu jāpublicē ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem bruņoto spēku vajadzībām, lai ievērojami uzlabotu piegāžu drošību visām dalībvalstīm, kas ir izvēlējušās šādus ražojumus iegādāties Kopienā.
- (23) Vispārīga sūtījumu licence būtu jāpublicē komponentu sūtījumiem sertificētu Eiropas aizsardzības uzņēmumu vajadzībām, lai sekmētu sadarbību un integrāciju starp šiem uzņēmumiem, īpaši veicinot piegāžu ķēdes optimizāciju un apjomradītus ietaupījumus.
- (24) Dalībvalstīm, kas piedalās starpvaldību sadarbības programmā, vajadzētu būt iespējai publicēt vispārīgo sūtījumu licenci tādiem ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem saņēmēju vajadzībām citās dalībvalstīs, kas piedalās programmā, kuri ir vajadzīgi šīs sadarbības programmas īstenošanai. Tas uzlabotu nosacījumus dalībai starpvaldību sadarbības programmā uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstīs, kuras piedalās attiecīgajā programmā.
- (25) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai publicēt papildu vispārīgās sūtījumu licences attiecībā uz gadījumiem, kad draudi cilvēktiesību aizsardzībai, mieram, drošībai un stabilitātei ir ļoti zemi, ņemot vērā ražojumu īpašības un attiecīgos saņēmējus.
- (26) Ja vispārīgo sūtījumu licenci nevar publicēt, dalībvalstīm pēc pieprasījuma būtu jāpiešķir globālās sūtījumu licences atsevišķiem uzņēmumiem, izņemot šajā direktīvā izklāstītos gadījumus. Dalībvalstīm būtu jāvar piešķirt atjaunojamas globālās sūtījumu licences.
- (27) Uzņēmumiem būtu jāinformē kompetentās iestādes par vispārīgo sūtījumu licenču izmantošanu, ņemot vērā cilvēktiesību aizsardzības, miera, drošības un stabilitātes nodrošināšanu, un lai demokrātiskas kontroles nolūkā nodrošinātu pārskatāmu ziņošanu par ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem.

▼B

- (28) Dalībvalstu rīcības brīvībai, izvirzot noteikumus un nosacījumus vispārīgajām, globālajām un atsevišķajām sūtījumu licencēm, vajadzētu būt pietiekami elastīgai, lai turpinātu pašreizējo sadarbību saskaņā ar jau esošajiem starptautiskajiem režīmiem eksporta kontroles jomā. Tā kā lēmuma pieņemšana par eksporta atļaušanu vai neatļaušanu ir – un tai būtu jāpaliek – katras dalībvalsts kompetencē, šādas sadarbības pamatā drīkstētu būt vienīgi eksporta politikas brīvprātīga koordinēšana.
- (29) Lai ar aizsardzību saistīto ražojumu izcelsmes dalībvalstī kompensētu vispārējās *ex-post* kontroles pakāpenisko aizstāšanu ar individuālu *ex-ante* kontroli, būtu jāveido savstarpējās uzticēšanās nosacījumi, iekļaujot garantijas, kas nodrošina, ka ar aizsardzību saistītos ražojumus neeksportē, pārkāpjot eksporta ierobežojumus attiecībā uz trešām valstīm. Šis princips būtu jāievēro arī tad, ja ar aizsardzību saistītos ražojumus pirms eksportēšanas uz kādu trešo valsti vairākkārt pārvieto starp dalībvalstīm.
- (30) Dalībvalstis sadarbojas saskaņā ar Padomes Kopējo nostāju 2008/944/KĀDP (2008. gada 8. decembris), ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli⁽¹⁾, piemērojot kopējus kritērijus, kā arī izmanto atteikumu paziņošanas un apspriešanās mehānismus, ņemot vērā pieaugošu konvergenci ar aizsardzību saistīto ražojumu eksporta politikas īstenošanā attiecībā uz trešām valstīm. Šī direktīva nedrīkstētu liegt dalībvalstīm paredzēt noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumu licencēm, tostarp iespējamus eksporta ierobežojumus, jo īpaši ja šāda rīcība nepieciešama, lai īstenotu sadarbību atbilstīgi minētajai kopējai nostājai.
- (31) Piegādātājiem būtu jāinformē saņēmēji par visiem ierobežojumiem, kas ir saistīti ar sūtījumu licencēm, lai radītu savstarpēju uzticēšanos saistībā ar saņēmēja spēju ievērot šādus ierobežojumus pēc sūtījuma; tas īpaši attiecas uz pieprasījumu eksportam uz trešām valstīm.
- (32) Uzņēmumiem būtu jālemj par to, vai priekšrocības, kas rodas no iespējas saņemt ar aizsardzību saistītos ražojumus saskaņā ar vispārīgo sūtījumu licenci, pamato sertifikācijas pieprasījumu. Sūtījumiem uzņēmumu grupas iekšienē vajadzētu piemērot vispārīgo sūtījumu licenci gadījumos, kad grupas dalībnieki ir sertificēti attiecīgajās dalībvalstīs, kur tie veic uzņēmējdarbību.
- (33) Sertificēšanai ir vajadzīgi kopēji kritēriji, lai varētu veidot savstarpēju uzticēšanos, jo īpaši uzticēšanos saņēmēju spējai ievērot eksporta ierobežojumus ar aizsardzību saistītajiem ražojumiem, kas ir saņemti no citas dalībvalsts saskaņā ar sūtījumu licenci.

⁽¹⁾ OV L 335, 13.12.2008., 99. lpp.

▼B

- (34) Lai veicinātu savstarpējo uzticēšanos, ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumu saņēmējiem būtu jāatturas no šo ražojumu eksporta, ja sūtījumu licence ietver eksporta ierobežojumus.
- (35) Pieprasot sūtījumu licenci eksportam uz trešām valstīm, uzņēmumiem būtu jāpaziņo kompetentajām iestādēm, vai tie ir ievērojuši visus eksporta ierobežojumus, ko dalībvalsts, kas ir izdevusi šo sūtījumu licenci, ir attiecinājusi uz ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem. Šajā sakarā jāatgādina, ka sevišķi svarīga nozīme joprojām ir dalībvalstu apspriešanās mehānismam, kas paredzēts Kopējā nostājā 2008/944/KĀDP.
- (36) Uzņēmumi sniedz eksporta licences apliecinājumu kompetentai muitas iestādei pie Kopienas kopējās ārējās robežas tad, kad notiek ar aizsardzību saistītā ražojuma eksports uz trešo valsti saskaņā ar sūtījumu licenci.
- (37) Pielikumā iekļautais ar aizsardzību saistīto ražojumu saraksts būtu jāatjaunina, strikti ievērojot atbilstību Eiropas Savienības Kopējam militāro preču sarakstam.
- (38) Pakāpeniskai savstarpējās uzticēšanās veidošanai ir vajadzīgs, lai dalībvalstis noteiktu efektīvus pasākumus, tostarp sankcijas, kas var nodrošināt šīs direktīvas noteikumu izpildi, jo īpaši to noteikumu izpildi, kuri paredz, ka uzņēmumi ievēro kopējus sertificēšanas kritērijus un turpmākas izmantošanas ierobežojumus ar aizsardzību saistītajiem ražojumiem pēc sūtījuma.
- (39) Ja izcelsmes dalībvalstij ir pamatotas šaubas par to, vai sertificēts saņēmējs ievēros visus nosacījumus, kas attiecināti uz viņa vispārīgo sūtījumu licenci, vai ja licences izsniegšanas dalībvalsts uzskata, ka varētu tikt ietekmēta sabiedriskā kārtība un sabiedrības drošība vai skartas valstij būtiskas drošības intereses, tai būtu ne tikai jāinformē pārējās dalībvalstis un Komisija, bet arī jāspēj provizoriski apturēt jebkādas sūtījumu licences attiecībā uz šo saņēmēju, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts atbildību attiecībā uz cilvēktiesību aizsardzības, miera, drošības un stabilitātes nodrošināšanu.
- (40) Savstarpējās uzticēšanās stiprināšanai būtu jāatliek to normatīvo un administratīvo aktu piemērošana, ko pieņem dalībvalstis, lai nodrošinātu šīs direktīvas prasību izpildi. Tādējādi pirms minēto noteikumu piemērošanas varētu novērtēt gūtos panākumus, balstoties uz Komisijas izstrādāto ziņojumu, kurā pamatā ir dalībvalstu sniegtā informācija par veiktajiem pasākumiem.
- (41) Komisijai būtu regulāri jāpublicē ziņojumi par šīs direktīvas īstenošanu, un attiecīgos gadījumos tiem var pievienot likumdošanas priekšlikumus.

▼B

- (42) Šī direktīva neliedz pastāvēt vai attīstīties reģionālām apvienībām, ko veido Beļģija un Luksemburga vai Beļģija, Luksemburga un Nīderlande, kā noteikts Līguma 306. pantā.
- (43) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi – proti, vienkāršot noteikumus un procedūras ar aizsardzību saistītu ražojumu sūtījumiem Kopienā, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pareizu darbību – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs sakarā ar pašreizējo licencēšanas procedūru atšķirībām un sūtījumu pārrobežu raksturu, un to, ka tādēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (44) Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽¹⁾.
- (45) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro grozīt pielikumu. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs direktīvas elementus, ir jāpieņem saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.
- (46) Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁽²⁾ dalībvalstīm ir ieteikts gan savām vajadzībām, gan Kopienas interesēs izstrādāt savas tabulas, kurās pēc iespējas precīzāk atspoguļota atbilstība starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, un padarīt tās publiski pieejamas,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS, DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS*1. pants***Priekšmets**

1. Šīs direktīvas mērķis ir vienkāršot noteikumus un procedūras ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem Kopienā, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību.

2. Šī direktīva neietekmē dalībvalstu izvēles tiesības ar aizsardzību saistīto ražojumu eksporta politikas jomā.

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

⁽²⁾ OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.

▼B

3. Uz šīs direktīvas piemērošanu attiecas Līguma 30. un 296. pants.

4. Šī direktīva neliedz dalībvalstīm iespēju turpināt un izvērst starpvaldību sadarbību, ievērojot šīs direktīvas noteikumus.

*2. pants***Darbības joma**

Šo direktīvu piemēro ar aizsardzību saistītajiem ražojumiem, kā izklāstīts pielikumā.

*3. pants***Definīcijas**

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1. “ar aizsardzību saistīts ražojums” ir ikviens ražojums, kas uzskaitīts pielikumā;

2. “sūtījums” ir ar aizsardzību saistītā ražojuma nosūtīšana vai pārvietošana, kas notiek starp piegādātāju un saņēmēju citā dalībvalstī;

3. “piegādātājs” ir juridiska vai fiziska persona, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā un ir juridiski atbildīga par sūtījumu;

4. “saņēmējs” ir juridiska vai fiziska persona, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā un ir juridiski atbildīga par sūtījuma saņemšanu;

5. “sūtījumu licence” ir dalībvalsts valsts iestādes piešķirta atļauja piegādātājiem nosūtīt ar aizsardzību saistītos ražojumus saņēmējam citā dalībvalstī;

6. “eksporta licence” ir atļauja ar aizsardzību saistītos ražojumus piegādāt juridiskai vai fiziskai personai trešā valstī;

7. “caurvešana” ir ar aizsardzību saistīto ražojumu transportēšana caur vienu vai vairākām dalībvalstīm, pie kurām nepieder izcelsmes dalībvalsts un saņēmēja dalībvalsts.

▼B**II NODAĻA
SŪTĪJUMU LICENCES***4. pants***Vispārīgi noteikumi**

1. Ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem starp dalībvalstīm ir vajadzīga iepriekšēja atļauja. Neskarot to noteikumu piemērošanu, kas ir vajadzīgi sabiedrības drošības vai sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ, tostarp, piemēram, satiksmes drošībai, nav vajadzīga papildu atļauja no citām dalībvalstīm caurvešanai dalībvalstu teritorijā vai ievēšanai tās dalībvalsts teritorijā, kurā atrodas ar aizsardzību saistīto ražojumu saņēmējs.

2. Neskarot 1. punktu, dalībvalstis var ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumus atbrīvot no minētajā punktā izklāstītās iepriekšējās atļaujas prasības, ja:

- a) piegādātājs vai saņēmējs ir valsts struktūra vai bruņoto spēku vienība;
- b) Eiropas Savienība, NATO, SAEA vai cita starpvaldību organizācija veic piegādes savu funkciju izpildes nolūkā;
- c) sūtījums ir nepieciešams, īstenojot dalībvalstu savstarpējās sadarbības programmas bruņojuma jomā;
- d) sūtījums ir saistīts ar humāno palīdzību dabas katastrofas gadījumā vai ir ziedojums ārkārtas situācijā; vai
- e) sūtījums ir nepieciešams remonta vai tehniskās apkopes veikšanai vai pēc remonta, vai izstādei, vai demonstrēšanai.

3. Komisija pēc dalībvalsts pieprasījuma vai pēc savas ierosmes var grozīt 2. punktu, lai iekļautu gadījumus, kad:

- a) sūtījumi notiek apstākļos, kas neietekmē sabiedrisko kārtību vai sabiedrības drošību;
- b) prasība saņemt iepriekšēju atļauju ir kļuvusi nesavienojama ar dalībvalsts starptautiskajām saistībām pēc šīs direktīvas pieņemšanas; vai
- c) sūtījums ir vajadzīgs 1. panta 4. punktā minētās starpvaldību sadarbības nolūkā.

Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar 14. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

▼B

4. Dalībvalstis nodrošina, ka piegādātāji, kas vēlas nosūtīt ar aizsardzību saistītus ražojumus no to attiecīgajām teritorijām, var izmantot vispārīgas sūtījumu licences vai iesniegt pieteikumu globālas vai atsevišķas sūtījumu licences piešķiršanai saskaņā ar 5., 6. un 7. pantu.

5. Dalībvalstis nosaka sūtījumu licences veidu ar aizsardzību saistītajiem ražojumiem vai ar aizsardzību saistīto ražojumu kategorijām saskaņā ar šo pantu un 5., 6. un 7. pantu.

6. Dalībvalstis paredz visus noteikumus un nosacījumus sūtījumu licencēm, tostarp jebkādas ierobežojumus attiecībā uz ar aizsardzību saistīto ražojumu eksportu fiziskām vai juridiskām personām trešās valstīs, tostarp ņemot vērā draudus, ko sūtījums rada saistībā ar cilvēktiesību aizsardzības, miera, drošības un stabilitātes nodrošināšanu. Ievērojot Kopienas tiesību aktus, dalībvalstis var pašas izmantot iespēju pieprasīt apliecinājumu par galīgo izmantojumu, tostarp pieprasīt tiešā izmantotāja apliecību.

7. Dalībvalstis paredz noteikumus un nosacījumus sūtījumu licencēm attiecībā uz komponentiem, pamatojoties uz sūtījuma jutīguma novērtējumu, tostarp pēc šādiem kritērijiem:

a) komponentu īpašības saistībā ar ražojumiem, kuros tos integrēs, un saistībā ar visiem gatavo ražojumu gala izmantojuma veidiem, kas var radīt pamatu šaubām;

b) komponentu nozīmīgums saistībā ar ražojumiem, kuros tos integrēs.

8. Izņemot gadījumus, kad dalībvalstis uzskata komponentu sūtījumus par jutīgiem, tās atturas no komponentu eksporta ierobežojumiem, ja saņēmējs iesniedz deklarāciju par izmantojumu, ar ko apliecinā, ka komponenti, uz kuriem attiecas sūtījumu licence, ir integrēti vai tiks integrēti saņēmēja paša ražojumos, tāpēc vēlāk minētos komponentus nav iespējams pārvest vai eksportēt, izņemot tehniskās apkopes vai remonta nolūkā.

9. Dalībvalstis jebkurā laikā var atsaukt, apturēt vai ierobežot to sūtījumu licenču izmantošanu, kuras tās ir izdevušas, būtisko drošības interešu aizsardzības nolūkā, sabiedriskās kārtības vai sabiedrības drošības apsvērumu dēļ, vai uz sūtījumu licenci attiecināto noteikumu un nosacījumu neizpildes dēļ.

5. pants

Vispārīgās sūtījumu licences

1. Dalībvalstis publicē vispārīgās sūtījumu licences, tieši piešķirot atļauju piegādātājiem, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā un izpilda noteikumus un nosacījumus, kas attiecināti uz vispārīgo sūtījumu licenci, lai veiktu vispārīgajā sūtījumu licencē norādītus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumus saņēmēju kategorijai vai kategorijām, kas atrodas citā dalībvalstī.

▼B

2. Neskarot 4. panta 2. punktu, vispārīgās sūtījumu licences publicē vismaz šādos gadījumos:

- a) saņēmējs ir dalībvalsts bruņoto spēku vienība vai līgumslēdzēja iestāde aizsardzības jomā, kura iepirkumu veic ekskluzīvām dalībvalsts bruņoto spēku vajadzībām;
- b) saņēmējs ir uzņēmums, kas ir sertificēts saskaņā ar 9. pantu;
- c) sūtījumu veic demonstrējumu, novērtēšanas un izstādes nolūkā;
- d) sūtījumu veic tehniskās apkopes un remonta veikšanas nolūkā, ja saņēmējs ir ar aizsardzību saistīto ražojumu sākotnējais piegādātājs.

3. Dalībvalstis, kas piedalās starpvaldību sadarbības programmā attiecībā uz vienu vai vairāku ar aizsardzību saistīto ražojumu izstrādi, ražošanu un izmantojumu, var publicēt vispārīgo sūtījumu licenci tādiem sūtījumiem uz citu dalībvalsti, kas piedalās attiecīgajā programmā, kuri ir vajadzīgi šīs programmas īstenošanai.

4. Neskarot citus šīs direktīvas noteikumus, dalībvalstis var paredzēt noteikumus par reģistrāciju pirms vispārīgās sūtījumu licences pirmās izmantošanas.

*6. pants***Globālās sūtījumu licences**

1. Dalībvalstis nolemj piešķirt globālās sūtījumu licences atsevišķiem piegādātājiem pēc pieprasījuma, atļaujot sūtījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu saņēmējiem vienā vai vairākās dalībvalstīs.

2. Dalībvalstis pēc pieprasījuma katrā globālajā sūtījumu licencē nosaka ar aizsardzību saistītos ražojumus vai ražojumu kategorijas, uz ko attiecas globālā sūtījumu licence, un apstiprinātos saņēmējus vai saņēmēju kategoriju.

Globālo sūtījumu licenci piešķir uz trīs gadu termiņu, ko dalībvalsts var pagarināt.

*7. pants***Atsevišķas sūtījumu licences**

Dalībvalstis nolemj piešķirt atsevišķas sūtījumu licences atsevišķam piegādātājam pēc pieprasījuma, atļaujot vienu noteikta daudzuma un konkrētu ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumu, ko nosūta kā vienu vai vairākas kravas, vienam saņēmējam, ja:

- a) sūtījumu licences pieprasījums attiecas tikai uz vienu sūtījumu;

▼B

- b) tas ir vajadzīgs dalībvalsts būtisko drošības interešu aizsardzībai vai sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ;
- c) tas ir vajadzīgs dalībvalstu starptautisko pienākumu un saistību izpildei; vai
- d) dalībvalstij ir nopietni iemesli uzskatīt, ka piegādātājs nespēs izpildīt visus noteikumus un nosacījumus, kas nepieciešami, lai tam piešķirtu globālo sūtījumu licenci.

III NODAĻA

INFORMĀCIJA, SERTIFIKĀCIJA UN EKSPORTS PĒC NOSŪTĪŠANAS

8. pants

Informācija, ko sniedz piegādātāji

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ar aizsardzību saistīto ražojumu piegādātāji informē saņēmējus par sūtījumu licences noteikumiem un nosacījumiem, tostarp ierobežojumiem, kuri attiecas uz ar aizsardzību saistīto ražojumu galīgo izmantojumu vai eksportu.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka piegādātāji laikus informē to dalībvalstu kompetentās iestādes, no kuru teritorijas tie vēlas pārvietot ar aizsardzību saistītos ražojumus, par nodomu pirmo reizi izmantot vispārīgo sūtījumu licenci. Dalībvalstis var noteikt, kādu papildu informāciju drīkst pieprasīt par tiem ar aizsardzību saistītiem ražojumiem, kurus pārvieto saskaņā ar vispārīgo sūtījumu licenci.

3. Dalībvalstis nodrošina un pārbauda, ka piegādātāji saskaņā ar attiecīgajā dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, veic un papildina savu eksporta darījumu uzskaiti, un nosaka ziņošanas prasības saistībā ar vispārējās, globālās vai individuālās sūtījumu licences izmantošanu. Minētā uzskaitē ietver tirdzniecības dokumentus, kuros ir šāda informācija:

- a) ar aizsardzību saistītā ražojuma apraksts un atsauce atbilstoši pielikumam;
- b) ar aizsardzību saistītā ražojuma daudzums un vērtība;
- c) sūtījuma datums;
- d) piegādātāja un saņēmēja nosaukums un adrese;
- e) ja zināms, ar aizsardzību saistītā ražojuma galīgais izmantojums un galīgais izmantotājs; un

▼B

- f) apliecinājums par to, ka šo ar aizsardzību saistīto ražojumu saņēmējam ir sniegta informācija par ierobežojumiem, ko attiecina uz sūtījumu licenci.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka piegādātāji glabā 3. punktā minētos uzskaites dokumentus vismaz tik ilgi, cik paredzēts attiecīgās dalībvalsts spēkā esošajos tiesību aktos par atskaišu glabāšanu uzņēmējiem, bet ne mazāk kā trīs gadus pēc tā kalendārā gada beigām, kad veikts eksports. Tos pēc pieprasījuma iesniedz tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, no kuras teritorijas piegādātājs nosūtījis ar aizsardzību saistītos ražojumus.

*9. pants***Sertificēšana**

1. Dalībvalstis norāda kompetentās iestādes, kas veic to ar aizsardzību saistīto ražojumu saņēmēju sertifikāciju, kuri veic uzņēmējdarbību to attiecīgajās teritorijās un saņem ražojumus saskaņā ar sūtījumu licencēm, ko saskaņā ar 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu ir publicējušas citas dalībvalstis.

2. Ar sertifikāciju nosaka saņēmējuzņēmuma uzticamību, jo īpaši attiecībā uz tā spēju ievērot eksporta ierobežojumus ar aizsardzību saistītajiem ražojumiem, kas ir saņemti no citas dalībvalsts. Saņēmējuzņēmuma uzticamību novērtē atbilstīgi sūtījumu licencei saskaņā ar šādiem kritērijiem:

- a) apliecināta pieredze aizsardzības jomā, jo īpaši ņemot vērā to, kā attiecīgais uzņēmums iepriekš ievērojis eksporta ierobežojumus, jebkādi tiesas spriedumi šajā jomā, jebkādas atļaujas ražot vai tirgot ar aizsardzību saistītus ražojumus un pieredzējušu vadītāju nodarbināšana uzņēmumā;
- b) Kopienā veikta atbilstoša rūpnieciska darbība ar aizsardzību saistīto ražojumu jomā, jo īpaši spēja integrēt sistēmas vai apakšsistēmas;
- c) augstākā līmeņa vadošā darbinieka norīkošana par personīgi atbildīgo personu attiecībā uz sūtījumiem un eksportu;
- d) šā punkta c) apakšpunktā minētā vadošā darbinieka parakstīta uzņēmuma rakstiska apņemšanās veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai ievērotu un īstenotu visus konkrētos nosacījumus saistībā ar visu konkrēto komponentu vai ražojumu galīgo izmantojumu un eksportu;
- e) šā punkta c) apakšpunktā minētā vadošā darbinieka parakstīta uzņēmuma rakstiska apņemšanās ar pienācīgu rūpību pēc pieprasījuma sniegt kompetentajām iestādēm sīku informāciju attiecībā uz visu to eksportēto ražojumu galīgiem izmantotājiem vai galīgo izmantojumu, kurus uzņēmums saskaņā ar vispārīgo sūtījumu licenci ir nosūtījis vai saņēmis no citas dalībvalsts; un

▼B

f) šā punkta c) apakšpunktā minētā uzņēmuma vadošā darbinieka parakstītais apraksts par iekšējo atbilstības programmu vai sūtījumu un eksporta pārvaldības sistēmu, kas ir ieviesta uzņēmumā. Aprakstā sniedz sīki izstrādātus datus par organizatoriskiem, personāla un tehniskiem resursiem, kas ir piešķirti sūtījumu un eksporta pārvaldībai, par atbildības jomu uzņēmuma struktūrā, iekšējām revīzijas procedūrām, izpratnes veidošanas un personāla apmācības pasākumiem, fiziskās un tehniskās drošības pasākumiem, kā arī par uzskaites dokumentācijas glabāšanu un sūtījumu un eksporta izsekojamību.

3. Sertifikātos ir šāda informācija:

a) kompetentā iestāde, kas ir izdevusi sertifikātu;

b) saņēmēja nosaukums un adrese;

c) apliecinājums, ka saņēmējs atbilst 2. punktā minētajiem kritērijiem;
un

d) sertifikāta izdošanas datums un derīguma termiņš.

Šā punkta d) apakšpunktā minētā sertifikāta derīguma termiņš nekādā gadījumā nepārsniedz piecus gadus.

4. Sertifikātos var iekļaut šādus papildu nosacījumus:

a) informācijas sniegšanai, kas ir vajadzīga, lai pārbaudītu atbilstību 2. punktā minētajiem kritērijiem;

b) sertifikāta apturēšanai vai atsaukšanai.

5. Kompetentās iestādes vismaz reizi trijos gados uzrauga saņēmēja atbilstību 2. punktā minētajiem kritērijiem un visiem 4. punktā minētajiem nosacījumiem, kas attiecināti uz sertifikātiem.

6. Dalībvalstis atzīst visus sertifikātus, kas saskaņā ar šo direktīvu ir izdoti citās dalībvalstīs.

7. Ja kompetentā iestāde konstatē, ka sertifikāta saņēmējs, kas veic uzņēmējdarbību attiecīgās dalībvalsts teritorijā, vairs neatbilst 2. punktā minētajiem kritērijiem un visiem 4. punktā minētajiem nosacījumiem, minētā iestāde veic atbilstošus pasākumus. Šādi pasākumi var ietvert sertifikāta atsaukšanu. Kompetentā iestāde informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par pieņemto lēmumu.

8. Dalībvalstis publicē un regulāri atjaunina sertificēto saņēmēju sarakstu, un informē par to Komisiju, Eiropas Parlamentu un pārējās dalībvalstis.

Saņēmēju centrālā reģistra datus, kurus dalībvalstis sertificējušas, Komisija publicē savā tīmekļa vietnē.

▼B*10. pants***Eksporta ierobežojumi**

Dalībvalstis nodrošina, ka ar aizsardzību saistīto ražojumu saņēmēji – ja uz šādiem ražojumiem, kas saskaņā ar sūtījumu licenci saņemti no citas dalībvalsts, attiecas eksporta ierobežojumi – piesakoties eksporta licencei, apstiprina savas valsts kompetentajām iestādēm, ka tie ir izpildījuši šo ierobežojumu noteikumus, tostarp vajadzības gadījumā saņemot nepieciešamo atļauju no izcelsmes dalībvalsts.

IV NODAĻA

MUITAS PROCEDŪRAS UN ADMINISTRATĪVĀ SADARBĪBA*11. pants***Muitas procedūras**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka, kārtojot formalitātes ar aizsardzību saistīto ražojumu eksportam, muitas iestādē, kas ir atbildīga par eksporta deklarācijas noformēšanu, eksportētājs sniedz apliecinājumu par jebkādas vajadzīgās eksporta licences saņemšanu.

2. Neskarot Padomes Regulu (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi ⁽¹⁾, dalībvalstis ne vairāk kā uz 30 darbadienām var apturēt ar aizsardzību saistīto ražojumu eksportu no savas teritorijas vai, ja vajadzīgs, kā citādi aizkavēt ar aizsardzību saistīto ražojumu, kas saskaņā ar sūtījumu licenci saņemti no citas dalībvalsts un ir integrēti citā ar aizsardzību saistītajā ražojumā, izvešanu no Kopienas teritorijas, ja dalībvalsts uzskata, ka:

a) piešķirot eksporta licenci, nav ņemta vērā attiecīgā informācija; vai

b) kopš eksporta licences izdošanas apstākļi ir būtiski mainījušies.

3. Dalībvalstis var noteikt, ka muitas formalitātes ar aizsardzību saistīto ražojumu eksportam kārtojamas tikai šim nolūkam pilnvarotās muitas iestādēs.

4. Dalībvalstis, kas izmanto 3. punktā noteiktās iespējas, informē Komisiju par pilnvarotajām muitas iestādēm. Komisija publicē informāciju *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C sērijā*.

⁽¹⁾ OV L 302, 19.10.1992., 1. lpp.

12. pants

Informācijas apmaiņa

Rīkojoties saziņā ar Komisiju, dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izveidotu tiešu sadarbību un īstenotu informācijas apmaiņu starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

V NODAĻA

AR AIZSARDZĪBU SAISTĪTO RAŽOJUMU SARAKSTA ATJAUNINĀŠANA

13. pants

Pielikuma pielāgošana

1. Komisija atjaunina pielikumā iekļauto ar aizsardzību saistīto ražojumu sarakstu, lai tas stingri atbilstu Eiropas Savienības Kopējam militāro preču sarakstam (CML).

2. Šos pasākumus, kas ir paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, pieņem saskaņā ar 14. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

14. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

VI NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

15. pants

Drošības pasākumi

1. Ja licences izsniegšanas dalībvalsts uzskata, ka pastāv nopietni draudi, ka uzņēmums, kas citā dalībvalstī sertificēts saskaņā ar 9. pantu, neievēros kādu no nosacījumiem, kas saistīti ar vispārīgo sūtījumu licenci, vai ja sūtījumu licences izsniegšanas dalībvalsts uzskata, ka var tikt skartas sabiedriskās kārtības, sabiedrības drošības vai svarīgas drošības intereses, tā informē minēto citu dalībvalsti un pieprasa stāvokļa pārbaudi.

2. Ja 1. punktā minētās šaubas joprojām pastāv, licences izsniegšanas dalībvalsts var provizoriski apturēt vispārīgo sūtījumu licenci attiecībā uz šādiem saņēmējiem. Tā informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par attiecīgā drošības pasākuma iemesliem. Dalībvalsts, kas pieņēma drošības pasākumu, var nolemt to atcelt, ja tā uzskata, ka attiecīgais pasākums vairs nav pamatots.

▼B*16. pants***Sankcijas**

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par to noteikumu pārkāpumiem, kas pieņemti šīs direktīvas īstenošanai, jo īpaši gadījumos, ja sniegta nepareiza vai nepilnīga saskaņā ar 8. panta 1. punktu vai 10. pantu sniedzamā informācija par atbilstību eksporta ierobežojumiem, kas norādīti sūtījumu licencē. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šie noteikumi tiek īstenoti. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un preventīvas.

*17. pants***Pārskatīšana un ziņošana**

1. Līdz 2012. gada 30. jūnijam Komisija ziņo par pasākumiem, ko dalībvalstis veikušas, lai transponētu šo direktīvu, un jo īpaši tās 9. līdz 12. un 15. pantu.

2. Līdz 2016. gada 30. jūnijam Komisijai pārskata šīs direktīvas īstenošanu un ziņo par to Eiropas Parlamentam un Padomei. Tā jo īpaši novērtē, vai un cik tāl ir īstenoti šīs direktīvas mērķi, tostarp ņemot vērā iekšējā tirgus darbību. Savā ziņojumā Komisija sniedz pārskatu par šīs direktīvas 9. līdz 12. panta un 15. panta piemērošanu un novērtē tās ietekmi uz Eiropas aizsardzības aprīkojuma tirgus tendencēm un Eiropas aizsardzības rūpnieciskās un tehniskās bāzes attīstību, tostarp ņemot vērā mazo un vidējo uzņēmumu situāciju. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno likumdošanas priekšlikumu.

*18. pants***Transponēšana**

1. Dalībvalstis, vēlākais, 2011. gada 30. jūnijā pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmu Komisijai minēto noteikumu tekstu.

Dalībvalstis piemēro minētos pasākumus no 2012. gada 30. jūnija.

Kad dalībvalstis pieņem šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarīt šādas atsauces.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

*19. pants***Stāšanās spēkā**

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

▼B

20. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

▼ M3

PIELIKUMS

TĀDU RAŽOJUMU SARAKSTS, KAS SAISTĪTI AR AIZSARDZĪBU

1. *piezīme:* “Pēdējās” sniegtie termini ir definēti termini. Skatīt “sarakstam pievienotās tajā izmantoto terminu definīcijas”.

2. *piezīme:* Dažos gadījumos ķīmikālijas ir uzskaitītas pēc nosaukuma un CAS numura. Sarakstu piemēro ķīmikālijām ar vienādu struktūrformulu (tostarp hidrātiem) neatkarīgi no nosaukuma vai CAS numura. CAS numuri ir uzrādīti, lai neatkarīgi no nomenklatūras palīdzētu apzināt konkrētu ķīmikāliju vai maisījumu. CAS numurus nevar izmantot kā vienīgus ķīmikāliju identifikatorus, jo dažām uzskaitīto ķīmikāliju formām ir dažādi CAS numuri, tāpat arī maisījumiem, kas sastāv no uzskaitītajām ķīmikālijām, var būt dažādi CAS numuri.

ML1 **Gludstobra ieroči ar kalibru mazāku par 20 mm, citi ieroči un automātiskie ieroči ar 12,7 mm (0,50 collu kalibrs) vai mazāku kalibru un piederumi, kā arī šiem ieročiem speciāli izstrādātas sastāvdaļas:**

- a. šautenes, karabīnes, revolveri, pistoles, mašīnpistoles un ložmetēji;

Piezīme: Punktu ML1.a. nepiemēro:

- a. musketēm, šautenēm un karabīnēm, kas ražotas pirms 1938. gada;
- b. pirms 1890. gada ražotu muskešu, šauteņu un karabīņu kopijām;
- c. pirms 1890. gada ražotiem revolveriem, pistolēm un ložmetējiem, un to kopijām.

- b. gludstobra ieroči:

1. speciāli militāram lietojumam izstrādāti gludstobra ieroči;

2. citi gludstobra ieroči:

a. pilnībā automātiski ieroči;

b. pusautomātiski vai pumpja darbības tipa ieroči;

c. šaujamo ieroči, kuros izmanto bezčaulu munīciju;

d. ieroču klusinātāji, ieroču balsti, aptveres, ieroču tēmēkļi un liesmu slāpētāji punktos ML1.a., ML1.b. vai ML1.c. minētajiem ieročiem.

1. piezīme: Pozīciju ML1 nepiemēro gludstobra ieročiem, ko izmanto medībās vai sportā. Tādi ieroči nedrīkst būt speciāli izstrādāti militāram lietojumam vai pilnībā automātiski.

▼ **M3**

2. piezīme: Pozīciju ML1 nepiemēro šaujamo ierīcēm, kas speciāli izstrādāti lietošanai ar salūta munīciju un kurus nevar izmantot šaušanai ar munīciju, kas minēta pozīcijā ML3.

3. piezīme: Pozīciju ML1 nepiemēro ieročiem, kuros izmanto apmales (rantes) kapsulas munīciju, ja tie nav pilnībā automātiski.

4. piezīme: Pozīciju ML1.d. nepiemēro ieroču optiskiem tēmēkļiem, kam nav elektroniskas attēlu apstrādes ierīču, ar palielinājumu līdz četrām reizēm, ja vien tie nav speciāli paredzēti vai pielāgoti militāram lietojumam.

ML2

Gludstobra ieroči ar 20 mm vai lielāku kalibru, citi ieroči vai bruņojums ar lielāku kalibru par 12,7 mm (0,50 collu kalibrs), palaišanas ierīces un piederumi, kā arī speciāli tādiem ieročiem izstrādātas sastāvdaļas:

- a. lielgabali, haubices, artilērijas ieroči, mīnmetēji, prettanku ieroči, granātu metēji, militārie liesmu metēji, bises, bezatšietiena šautenes, gludstobra ieroči un šiem ieročiem paredzētas raksturinformācijas slāpēšanas ierīces;

1. piezīme: Pozīcijā ML2.a. ietilpst inžektori, mērierīces, rezervuāri un citas speciāli izstrādātas sastāvdaļas, ko lietot ar šķidrās degvielas dzītiem lādiņiem jebkurām punktā ML2.a. minētajām ierīcēm.

2. piezīme: Pozīciju ML2.a. nepiemēro:

- a. musketēm, šautenēm un karabīnēm, kas ražotas pirms 1938. gada;
- b. pirms 1890. gada ražotu muskešu, šauteņu un karabīņu kopijām;
- c. lielgabaliem, haubicēm, artilērijas ieročiem, mīnmetējiem, kas ražoti pirms 1890. gada.

3. piezīme: pozīciju ML2.a. nepiemēro rokas lādiņu metējiem, kuri īpaši paredzēti tādu tauvā iesietu lādiņu mešanai, kuri nesatur stipro sprāgstvielu lādiņu vai sakaru pieslēgumu, un darbojas rādiusā ne vairāk kā 500 m.

- b. dūmu aizsega, gāzu un pirotehnikas metēji vai ģeneratori, kas speciāli izstrādāti vai pielāgoti militāram lietojumam;

Piezīme: ML2.b. nepiemēro signālpistolēm.

- c. ieroču tēmēkļi un ieroču tēmēkļu uzstādīšanas platformas, kuriem ir visas turpmāk minētās iezīmes:

1. tie ir speciāli izstrādāti militāram lietojumam; un
2. tie ir speciāli izstrādāti pozīcijā ML2.a. minētajiem ieročiem;

- d. uzstādīšanas platformas, kas speciāli izstrādātas pozīcijā ML2.a. minētajiem ieročiem.

▼ **M3**

ML3

Munīcija un detonācijas iekārtas, un tām speciāli izstrādātas sastāvdaļas:

- a. munīcija ieročiem, kas minēti pozīcijās ML1, ML2 vai ML12;
- b. detonācijas iekārtas, kas speciāli izstrādātas munīcijai, kura minēta ML3.a.

1. piezīme: Pozīcijā ML3 minētās speciāli izstrādātās sastāvdaļas ir:

- a. metāla vai plastmasas izstrādājumi, piemēram, aizdedzes kapses, ložu čaulas, patronlentes, rotējošas lentes, un munīcijas metāla daļas;
- b. spridzināšanas ietaišu drošinātāji un aktivizācijas ierīces, degļi, sensori un ieroses ierīces;
- c. enerģijas avoti, kas nodrošina vienreizēju operatīvo augstas enerģijas izlādi;
- d. munīcijas kastes no ugunsnedrošiem materiāliem;
- e. submunīcija, tostarp bumbas, mīnas un termiski vadāmi šāviņi.

2. piezīme: ML3.a. nepiemēro salūta patronām bez lodes un munīcijas maketiem ar caurdurtām patronām.

3. piezīme: ML3.a. nepiemēro patronām, kas speciāli izstrādātas šādiem nolūkiem:

- a. signalizēšanai;
- b. putnu biedēšanai; vai
- c. gāzes aizdedzināšanai naftas atradnēs

ML4

Bumbas, torpēdas, raķetes, citas sprāgstošas ierīces un lādiņi, un ar tiem saistītas ierīces un piederumi un tiem speciāli izstrādātas sastāvdaļas:

N.B.1! Vadības un navigācijas ierīces sk. ML11 pozīcijā.

N.B.2! Attiecībā uz Lidaparātos uzstādītām pretraķešu aizsardzības sistēmām (AMPS) skatīt pozīciju ML4.c.

- a. militāram lietojumam speciāli izstrādātas bumbas, torpēdas, granātas, dūmu granātas, raķetes, mīnas, dziļumbumbas, grāvējilādiņi, grāvējiekārtas un graušanas komplekti, "pirotehnikas" ierīces, lādiņi un simulatori (t. i., ierīces, kas simulē šo priekšmetu īpašības);

▼ M3

Piezīme: Pozīcijā ML4.a. iekļauts:

- a. dūmu granātas, degbumbas, aizdedzinošās bumbas un spridzekļi;
 - b. raķešu sprauslas un daudzkārt lietojamo raķešu uzgaļi.
- b. ierīces, kurām ir visi turpmāk uzskaitītie raksturlielumi:
- 1. tās ir speciāli izstrādātas militāram lietojumam; un
 - 2. tās ir speciāli izstrādātas “darbībām”, kas saistītas ar kādu no šādiem priekšmetiem:
 - a. priekšmeti, kas minēti pozīcijā ML4.a.; vai
 - b. improvizētas spridzināšanas ierīces (IED);

Tehniska piezīme:

Saistībā ar pozīciju ML4.b.2. “darbības” attiecas uz apkalpošanu, palaišanu, izvietošanu, kontrolēšanu, izlādēšanu, detonēšanu, aktivēšanu, apgādāšanu ar enerģiju no vienreizējā operatīvā enerģijas avota, māņu manevru izdarīšanu, traucēšanu, savākšanu, atklāšanu, sagraušānu vai iznīcināšanu.

1. piezīme: ML4.b. ietilpst:

- a. pārvietojamas gāzes šķīdināšanas iekārtas, ar ko dienas laikā var saražot 1 000 kg vai vairāk sašķīdinātas gāzes;
- b. peldoši elektrokabeļi magnētisku mīnu meklēšanai.

2. piezīme: ML4.b. nepiemēro pārnēsājamām ierīcēm, kas pēc savas konstrukcijas ir domātas tikai metālisku priekšmetu atklāšanai un ar kurām nevar atšķirt mīnas no citiem metāliskiem objektiem.

- c. lidaparātos uzstādītas pretraķešu aizsardzības sistēmas (AMPS).

Piezīme: ML4.c. nepiemēro AMPS, kurām ir visas turpmāk minētās iezīmes:

- a. ir kāds no šiem raķešu brīdinājuma sensoriem:
 - 1. pasīvi sensori, kuru maksimālā jutība ir 100–400 nm robežas; vai
 - 2. aktīvs pulsējošā Dopplera efekta raķešu brīdinājuma sensors;
- b. pretpasākumu aktivizācijas sistēmas;
- c. Signāltraķetes, kas rada gan vizuālus elementus, gan infrasarkanus starus, lai izdarītu māņu manevrus nolūkā izvairīties no “zeme–gaiss” raķetēm; un

▼ **M3**

d. tās uzstādītas “civilos lidaparātos” un tām ir visas turpmāk minētās iezīmes:

1. AMPS ir darbināms tikai konkrētā “civilā lidaparātā”, kurā šis AMPS ir uzstādīts un par kuru ir izsniegta kāda no šīm apliecībām:
 - a. tipveida civilās aviācijas sertifikāts vai
 - b. līdzvērtīgs dokuments, ko atzinusi Starptautiskā Civilās aviācijas organizācija (ICAO);
2. AMPS ir nodrošināta ar aizsardzību, lai novērstu nesankcionētu piekļuvi “programmatūrai”; un
3. AMPS ir integrēts aktīvs mehānisms, kas sistēmai neļauj darboties, ja to noņem no “civilā lidaparāta”, kurā tā ir uzstādīta.

ML5

Militāram lietojumam speciāli izstrādātas apšaudes koriģēšanas un ar to saistītas trauksmes un brīdinājuma ierīces un sistēmas, pārbaudes un regulēšanas, un pret darbības ierīces, kā arī tām speciāli izstrādātas sastāvdaļas un piederumi:

- a. ieroču tēmēkļi, bombardēšanas vadības datori, lielgabalu uzstādīšanas iekārtas un ieroču kontrolsistēmas;
- b. mērķu noteikšanas, mērķēšanas, attāluma mērīšanas, novērošanas vai sekošanas sistēmas; atklāšanas, datu apkopošanas, atpazīšanas vai identificēšanas ierīces; un sensoru integrācijas iekārtas;
- c. pret pasākumu ierīces ierīcēm, kas minētas pozīcijās ML5.a. vai ML5.b.;

Piezīme: Pozīcijā ML5.c. pret pasākumu ierīces iekļauj arī detektoru ierīces.

- d. lauka pārbaudes un regulēšanas ierīces, kas speciāli izstrādātas priekšmetiem, kas minēti pozīcijās ML5.a., ML5.b. vai ML5.c.

ML6

Sauszemes transportlīdzekļi un to sastāvdaļas:

N.B.! Vadības un navigācijas ierīces sk. ML11 pozīcijā.

- a. sauszemes transportlīdzekļi un to sastāvdaļas, kas speciāli izstrādāti vai pielāgoti militāram lietojumam;

Tehniska piezīme:

Pozīcijā ML6.a. termins sauszemes transportlīdzekļi attiecas arī uz treileriem.

▼ M3

- b. citi sauszemes transportlīdzekļi un to sastāvdaļas:
1. pilnpiedziņas transportlīdzekļi, derīgi braukšanai bezceļa apstākļos un ražoti no vai aprīkoti ar vismaz III līmeņa (NIJ 0108.01, 1985. gada septembris, vai līdzvērtīgs attiecīgas valsts standarts) vai labākiem ballistikās aizsardzības materiāliem vai sastāvdaļām;
 2. sastāvdaļas, kurām ir visas turpmāk uzskaitītās iezīmes:
 - a. speciāli izstrādātas transportlīdzekļiem, kas minēti pozīcijā ML6.b.1., un
 - b. aprīkotas ar vismaz III līmeņa (NIJ 0108.01, 1985. gada septembris, vai līdzvērtīgs attiecīgas valsts standarts) vai labākiem ballistikās aizsardzības materiāliem.

N.B.! Sk. arī pozīciju ML13.a.

1. piezīme: Pozīcijā ML6.a. iekļauts:

- a. tanki un citi bruņoti kaujas transportlīdzekļi un militāri transportlīdzekļi, kam uzstādītas ieroču platformas vai ierīces, ar ko izvietot mīnas vai palaist munīciju, kas minēta pozīcijā ML4;
- b. bruņumašīnas;
- c. amfībijas un transportlīdzekļi dziļu ūdensšķēršļu pārvarēšanai;
- d. glābšanas transportlīdzekļi un transportlīdzekļi munīcijas un ieroču sistēmu vilkšanai vai pārvadāšanai, un ar tiem saistītas iekrāvējierīces.

2. piezīme: Pozīcijā ML6.a. minēto sauszemes transportlīdzekļu pielāgošana militāram lietojumam ir strukturāla, elektriska vai mehāniska pielāgošana, izmantojot vienu vai vairākas militāram lietojumam speciāli izstrādātas sastāvdaļas. Tādas sastāvdaļas ir:

- a. speciāli izstrādātas ložu necaurlaidīgas pneimatiskas riepas;
- b. bruņas vitāli svarīgiem mezgliem (piem., transportlīdzekļu degvielas tvertnēm vai kabīnēm);
- c. speciāli ieroču kronšteini vai uzstādīšanas platformas;
- d. maskēšanās apgaismes ierīces.

3. piezīme: Pozīciju ML6 nepiemēro bruņotiem vai ar ballistisko aizsardzību aprīkotiem civiliem automobiļiem vai kravas transporta līdzekļiem, kas ir izstrādāti vai pielāgoti naudas vai vērtlietu pārvadāšanai.

▼ **M3**

4. piezīme: Pozīciju ML6 nepiemēro transportlīdzekļiem, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- a. ražoti pirms 1946. gada;
- b. nav aprīkoti ar priekšmetiem, kas norādīti ES Kopējā militāro preču sarakstā un ražoti pēc 1945. gada, izņemot transportlīdzekļa oriģinālo sastāvdaļu vai palīgie-rīču reprodukcijas; un
- c. nav aprīkoti ar ieročiem, kas norādīti ML1., ML2. vai ML4. punktā, izņemot tādus ieročus, kas nav lietojami un nav piemēroti lādiņu šaušanai.

ML7

Ķīmiski vai bioloģiski toksiski aģenti, “vielas nekārtību novēršanai”, radioaktīvi materiāli, ar tiem saistītas ierīces, to sastāvdaļas un materiāli.

a. bioloģiski aģenti vai radioaktīvi materiāli, kas “pielāgoti militārām vajadzībām”, lai cilvēkiem vai dzīvniekiem, iekārtām, ražai vai apkārtējai videi nodarītu kaitējumu vai postījumus;

b. ķīmiskās kaujas vielas, ieskaitot:

1. neiroparalītiskas ķīmiskas kaujas vielas:

a. O-Alkil- (vienāds vai mazāks par C₁₀, ieskaitot cikloalkil) alkil- (metil-, etil-, n-propil- vai izopropil-) fluorofosfonāti:

zarīns (GB), O-izopropilmetilfluorofosfonāts (CAS 107-44-8); un

zomāns (GD), O-pinakolilmetilfluorofosfonāts (CAS 96-64-0);

b. O-Alkil- (vienāds vai mazāks par C₁₀, ieskaitot cikloalkil) N,N dialkil- (metil-, etil-, n-propil- vai izopropil-) amidociānfosfāti:

tabūns (GA), O-etil-N,N-dimetilamīnciānfosfāts (CAS 77-81-6);

c. O-Alkil (H vai vienāds vai mazāks par C₁₀, ieskaitot cikloalkil-) S-2-dialkil (metil, etil, n-propil vai izopropil) amīnoetilalkil (metil, etil, n-propil vai izopropil) tiofosfonāti un attiecīgie alkilētie un protonētie sāļi:

VX: O-etil S-2-diizopropilamīnoetilmetiltiofosfonāts (CAS 50782-69-9);

2. ķīmiskas kaujas kairinātāji:

a. sēra iprīti, piemēram:

▼ **M3**

1. 2-hloretilhloretilsulfīds (CAS 2625-76-5);
 2. bis (2-hloretil) sulfīds (CAS 505-60-2);
 3. bis (2-hloretiltio) metāns (CAS 63869-13-6);
 4. 1,2-bis (2-hloretiltio) etāns (CAS 3563-36-8);
 5. 1,3-bis (2-hloretiltio) -n-propāns (CAS 63905-10-2);
 6. 1,4-bis (2-hloretiltio) -n-butāns (CAS 142868-93-7);
 7. 1,5-bis (2-hloretiltio) -n-pentāns (CAS 142868-94-8);
 8. bis(2-hloretiltiometil) ēteris (CAS 63918-90-1);
 9. bis (2-hloretiltioetil) ēteris (CAS 63918-89-8);
- b. luizīti, piemēram:
1. 2-hlorvinildihlorarsīns (CAS 541-25-3);
 2. tris (2-hlorvinil) arsīns (CAS 40334-70-1);
 3. bis (2-hlorvinil) hlorarsīns (CAS 40334-69-8);
- c. slāpekļa iprīti, piemēram:
1. HN1: bis (2-hloretil) etilamīns (CAS 538-07-8);
 2. HN2: bis (2-hloretil) metilamīns (CAS 51-75-2);
 3. HN3: tris (2-hloretil) amīns (CAS 555-77-1);
3. ķīmiskie kaujas paralizējošie aģenti, piemēram:
- a. 3-hinuklidinilbenzilāts (BZ) (CAS 6581-06-2);
4. ķīmiskie kaujas defolianti, piemēram:
- a. butil 2-hlor-4-fluorofenooksiacetāts (LNF);
 - b. 2,4,5-trihlorfenoksi- etiķskābes (CAS 93-76-5) maisījums ar 2,4-dihlorfenoksi- etiķskābi (CAS 94-75-7) (*Agent Orange* – oranžais aģents (CAS 39277-47-9));
- c. ķīmisko kaujas vielu binārie prekursori un pamatprekursori:
1. alkil (metil, etil, n-propil vai izopropil) fosfonildifluorīdi, tādi kā:

DF: metilfosfonildifluorīds (CAS 676-99-3);

▼ **M3**

2. O-alkils (H vai vienāds vai mazāks par C₁₀, ieskaitot cikloalkil) O-2-dialkils (metil, etil, n-propil vai izopropil) aminoetilalkils (metil, etil, n-propil vai izopropil) fosfonāti un attiecīgie alkilētie un protonētie sāļi, piemēram:

QL: O-etil-2-diizopropilaminoetilmetilfosfonīts (CAS 57856-11-8);
 3. hlorzarīns: O-izopropilmetilhlorfosfonāts (CAS 1445-76-7);
 4. hlorzomāns: O-pinakolilmetilhlorfosfonāts (CAS 7040-57-5);
- d. "vielās masu nekārtību novēršanai", tajās ietilpstošās aktīvās ķīmikālijas un to kombinācijas, tostarp:
1. alfa-Brombenzenacetoniitrils (brombenzilcianīds) (CA) (CAS 5798-79-8);
 2. [(2-hlorfenil) metilēn] propāndinitrils (o-hlorobenzilidenmalononitrils) (CS) (CAS 2698-41-1);
 3. 2-hlor-1-feniletanons, fenacilhlorīds (ω-hloracetofenons) (CN) (CAS 532-27-4);
 4. dibenz-(b, f)-1,4-oksazepīns (CR) (CAS 257-07-8);
 5. 10-hlor-5,10-dihydrofenarsazīns (fenarsazīnhlorīds) (*Adamsits*) (DM) (CAS 578-94-9);
 6. N-nonanoilmorfolīns (MPA) (CAS 5299-64-9);
- 1. piezīme: Pozīciju ML7.d. nepiemēro "vielām masu nekārtību novēršanai", ja tās ir iesaiņotas individuālās, paš aizsardzības vajadzībām*
- 2. piezīme: Pozīciju ML.7d. nepiemēro vielu sastāvā ietilpstošām aktīvām ķīmikālijām un to kombinācijām, ja tās ir atpazīstamas kā vajadzīgas pārtikas ražošanai vai medicīnai un attiecīgi iesaiņotas.*
- e. militāram lietojumam speciāli izstrādātas vai pielāgotas iekārtas, ar ko izsmidzināt jebkuru no šīm vielām, un speciāli izstrādātas to sastāvdaļas:
1. aģentus vai materiālus, kas minēti pozīcijās ML7.a., ML7.b. vai ML7.d.; vai
 2. no pozīcijā ML7.c. minētajiem prekursoriem izgatavotās ķīmiskās kaujas vielas;

▼ M3

- f. militāram lietojumam speciāli izstrādātas vai pielāgotas dezaktivācijas un aizsardzības iekārtas, sastāvdaļas un ķīmiski maisījumi:
1. iekārtas un sastāvdaļas, kas izstrādātas vai pielāgotas, lai aizsargātos pret materiāliem, kas minēti pozīcijās ML7.a., ML7.b. vai ML7.d.;
 2. iekārtas un sastāvdaļas, kas izstrādātas vai pielāgotas, lai dezaktivētu objektus, kas piesārņoti ar materiāliem, kuri minēti pozīcijā ML7.a. vai ML7.b.;
 3. ķīmikāliju maisījumi, speciāli izstrādāti, lai dezaktivētu objektus, kas piesārņoti ar materiāliem, kuri minēti pozīcijā ML7.a. vai ML7.b.;

Piezīme: Pozīcijā ML7.f.1.iekļauts:

- a. *speciāli izstrādātas vai pielāgotas gaisa kondicionēšanas sistēmas, lai filtrētu radioaktīvu, bioloģisku vai ķīmisku piesārņojumu;*
- b. *aizsargtērpi.*

N.B.! *Civilām vajadzībām paredzētas gāzmaskas, aizsargiekārtas un dezaktivācijas iekārtas – sk. arī pozīciju 1A004 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.*

- g. militāram lietojumam speciāli izstrādātas vai pielāgotas iekārtas un tām speciāli izgatavotas sastāvdaļas, kuras izstrādātas vai pielāgotas, lai atklātu vai identificētu pozīcijā ML7.a., ML7.b. vai ML7.d. minētos materiālus;

Piezīme: *Pozīciju ML7.g. nepiemēro personālajiem radiācijas dozimetriem.*

N.B.! *Sk. arī pozīciju 1A004 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.*

- h. speciāli izstrādāti vai apstrādāti “biopolimēri”, kā arī īpašas to ražošanai izmantotas šūnu kultūras, lai atklātu vai identificētu pozīcijā ML7.b. minētās ķīmiskās kaujas vielas;
- i. “biokatalizatori” ķīmisku kaujas vielu dezaktivācijai vai noārdīšanai, un attiecīgas bioloģiskas sistēmas:
1. tiešas laboratoriskas selekcijas ceļā vai ģenētiski iedarbojoties uz bioloģiskām sistēmām, speciāli izstrādāti “biokatalizatori”, lai deaktivētu vai noārdītu ķīmisko ieroču vielas, kas minētas pozīcijā ML7.b.;
 2. turpmāk uzskaitītās bioloģiskās sistēmas, kas satur ģenētisku informāciju, kura tieši attiecas uz pozīcijā ML7.i.1. minēto “biokatalizatoru” ražošanu:
 - a. “ekspresijas vektori”;
 - b. vīrusi;
 - c. šūnu kultūras.

▼ **M3**

1. piezīme: ML7.b. un ML7.d. nepiemēro:

- a. hlorciānam (CAS 506-77-4). Sk. arī pozīciju 1C450.a.5. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā;
- b. cianīdūdeņražskābei (zilskābei), (CAS 74-90-8);
- c. hloram, (CAS 7782-50-5);
- d. karbonilhlorīdam (fosgēnam), (CAS 75-44-5). Sk. pozīciju 1C450.a.4. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā;
- e. difosgēnam (trihlormetilhorformiātam), (CAS 503-38-8);
- f. nav lietots kopš 2004. gada;
- g. ksililbromīdam: orto (CAS 89-92-9), meta (CAS 620-13-3), para (CAS 104-81-4);
- h. benzilbromīdam, (CAS 100-39-0);
- i. benziljodīdam, (CAS 620-05-3);
- j. bromacetonam, (CAS 598-31-2);
- k. bromciānam, (CAS 506-68-3);
- l. brommetilketonam, (CAS 816-40-0);
- m. hloracetonam, (CAS 78-95-5);
- n. jodetiķskābes etilēsterim, (CAS 623-48-3);
- o. jodacetonam, (CAS 3019-04-3);
- p. hlorpikrīnam, (CAS 76-06-2). Sk. pozīciju 1C450.a.7. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

2. piezīme: Pozīcijās ML7.h. un ML7.i.2. norādītās specifiskās šūnu kultūras un bioloģiskās sistēmas nepiemēro tādām šūnu kultūrām vai bioloģiskām sistēmām, kuras izmanto civiliem mērķiem – lauksaimniecībā, farmācijā, medicīnā, veterinārajā jomā, vides aizsardzībā, atkritumu pārstrādē vai pārtikas rūpniecībā

▼ **M3**

ML8

“Energoietilpīgi materiāli” un ar tiem saistītas vielas:

N.B. 1! Sk. arī pozīciju 1C011 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

N.B. 2! Lādiņus un ierīces skatīt pozīcijā ML4 un pozīcijā 1A008 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

Tehniskas piezīmes:

1. *Ar maisījumu pozīcijā ML8 saprot vienu vai vairāku vielu sajaukumu, no kurām vismaz viena viela minēta pozīcijas ML8 apakšpunktos.*

2. *Ar šo sarakstu kontrole ir paredzēta jebkurai pozīcijas ML8 apakšpunktos minētai vielai, pat ja to izmanto citādi, nekā norādīts (piemēram, TAGN galvenokārt lieto kā sprāgstvielu, bet to var lietot arī kā degvielu vai oksidētāju).*

a. “Sprāgstvielas” un to maisījumi:

1. ADNBF (amino dinitrobenzofuroksāns vai 7-amino-4,6- dinitrobenzofurazān-1-oksīds) (CAS 97096-78-1);
2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetrazolāts) tetraamīnkobalt (III) perhlorāts) (CAS 117412-28-9);
3. CL-14 (diamīnodinitrobenzofurozāns vai 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazān-1-oksīds) (CAS 117907-74-1);
4. CL-20 (HNIW vai heksanitroheksaazavurcītāns) (CAS 135285-90-4); CL-20 klarīti (sk. arī tā “prekursorus” pozīcijās ML8.g.3. un ML8.g.4.);
5. CP (2-(5-ciāntetrazolāts) pentamīnkobalt (III) perhlorāts) (CAS 70247-32-4);
6. DADE (1,1 diamīn-2,2-dinitroetilēns, FOX7) (CAS 145250-81-3);
7. DATB (diaminotrinitrolbenzols) (CAS 1630-08-6);
8. DDFP (1,4-dinitrodifurazānpiperazīns);
9. DDPO (2,6-diamīn-3,5-dinitropirazīn-1-oksīds, PZO) (CAS 194486-77-6);
10. DIPAM (3,3'-diamīn-2,2',4,4',6,6'-heksanitrobifenils jeb dipikramīds) (CAS 17215-44-0);
11. DNGU (DINGU jeb dinitroglīkolorils) (CAS 55510-04-8);
12. furazāni:
 - a. DAAOF (diaminoazoksifurazāns);
 - b. DAAzF (diamīnoazofurazāns) (CAS 78644-90-3);

▼M3

13. šādi HMX un tā atvasinājumi (sk. arī tā “prekursorus” pozīcijā ML8.g.5.):
 - a. HMX (ciklotetrametilēntetranitramīns, oktahidro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazīns, 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetraazaciklooktāns, otogēns) (CAS 2691-41-0);
 - b. difluoramīnēti HMX analogi;
 - c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabiciklo [3,3,0]-oktanons-3, tetranitrosemiglikourīls jeb ketobiciklo-HMX) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (heksanitroadamantāns) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (heksanitrostilbēns) (CAS 20062-22-0);
16. šādi imidazoli:
 - a. BNNII (oktahidro-2,5-bis(nitroimīn)imidazo [4,5-d] imidazols);
 - b. DNI (2,4-dinitroimidazols) (CAS 5213-49-0);
 - c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazols);
 - d. NTDNIA (N-(2-nitrotriazol)-2,4-dinitroimidazols);
 - e. PTIA (1-pikril-2,4,5-trinitroimidazols);
17. NTNMH (1-(2-nitrotriazol)-2-dinitrometilēnhidrazīns);
18. NTO (ONTA vai 3-nitro-1,2,4-triazol-5-ons) (CAS 932-64-9);
19. polinitrokubāni ar vairāk nekā četrām nitrogrupām;
20. PYX (2,6-bis(pikrilamīn)-3,5-dinitropiridīns) (CAS 38082-89-2);
21. RDX un atvasinājumi:
 - a. RDX (ciklotrimetiltrinitramīns, ciklonīts, T4, heksahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triazīns, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triazacikloheksāns vai heksogēns) (CAS 121-82-4);
 - b. Keto-RDX (K-6 vai 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacikloheksanons) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (triaminoguanidīna nitrāts) (CAS 4000-16-2);
23. TATB (triaminonitrobenzols) (CAS 3058-38-6) (sk. arī tā “prekursorus” pozīcijā ML8.g.7);
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoramīns) oktahidro-1,5-dinitro-1,5-diazocīns);
25. tetrazoli:
 - a. NTAT (nitrotriazolaminotetrazols);
 - b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazols);

▼ **M3**

26. tetrils (trinitrofenilmetilnitramīns) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadekalīns) (CAS 135877-16-6) (sk. arī pozīciju ML8.g.6. – tur uzskaitīti tā “prekursori”);
28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidīns) (CAS 97645-24-4) (sk. arī pozīciju ML8.g.2. – tur uzskaitīti tā “prekursori”);
29. TNGU (SORGUILS jeb tetranitroglikoluīls) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-piridazīn[4,5-d]piridazīns) (CAS 229176-04-9);
31. triazīni:
 - a. DNAM (2-oksi-4,6-dinitroamīn-s-triazīns) (CAS19899-80-0);
 - b. NNHT (2-nitroimīn-5-nitro-heksahidro-1,3,5-triazīns) (CAS 130400-13-4);
32. triazoli:
 - a. 5-azido-2-nitrotriazols;
 - b. ADHTDN (4-amīn-3,5-dihidrazīn-1,2,4-triazola dinitramīds) (CAS 1614-08-0);
 - c. ADNT (1-amīn-3,5-dinitro-1,2,4-triazols);
 - d. BDNTA ([bis-dinitrotriazol]amīns);
 - e. DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazols) (CAS 30003-46-4);
 - f. DNBT (dinitrobistriazols) (CAS 70890-46-9);
 - g. nav lietots kopš 2010. gada;
 - h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriazol) 3,5-dinitrotriazols);
 - i. PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazols);
 - j. TACOT (tetranitrobenzotriazolbenzotriazols) (CAS 25243-36-1);
33. sprāgstvielas, kas nav uzskaitītas citur pozīcijā ML8.a. un kurām ir kāda no šādām īpašībām:
 - a. detonācijas ātrums maksimālā blīvumā pārsniedz 8 700 m/s; vai
 - b. detonācijas spiediens pārsniedz 34 GPa (340 kilobārus);
34. organiskas sprāgstvielas, kas nav uzskaitītas citur pozīcijā ML8.a. un kurām ir visas šādas īpašības:
 - a. detonācijas spiediens ir 25 GPa (250 kilobāri) vai lielāks, un
 - b. 5 minūtes vai ilgāku laiku saglabā stabilitāti 523 K (250 °C) vai augstākā temperatūrā;

▼ **M3**

- b. šādi “propelenti”:
1. visi ANO klasifikatora 1.1. klasē ietvertie cietie “propelenti” ar īpatnējo teorētisko impulsu, kas (standartapstākļos) ir ilgāks par 250 sekundēm nemetalizētām, vai ilgāks par 270 sekundēm – aluminizētām kompozīcijām;
 2. visi ANO klasifikatora 1.3. klasē ietvertie cietie “propelenti” ar īpatnējo teorētisko impulsu, kas (standartapstākļos) ir ilgāks par 230 sekundēm nehalogenizētām, 250 sekundes nemetalizētām un 266 sekundes – metalizētām kompozīcijām;
 3. “propelenti”, kam spēka konstante ir lielāka par 1 200 kJ/kg;
 4. “propelenti”, kas standartapstākļos var uzturēt nemainīgu degšanas ātrumu, lielāku par 38 mm/s (mērot kā vienu inhibētu šķiedru) 6,89 MPa (68,9 bāru) spiedienā un 294 K (21°C) temperatūrā;
 5. ar elastomeriem pārveidoti lietas dubultbāzes (*Elastomer modified cast double base – EMCDB*) “propelenti”, kam maksimālā slodzē, 233 K (–40 °C) temperatūrā elastība ir lielāka par 5 %;
 6. visi “propelenti”, kuros ir pozīcijā ML8.a. norādītās vielas;
 7. “propelenti”, kuri nav minēti citur ES Kopējā militāro preču sarakstā un kuri ir speciāli izstrādāti militāram lietojumam;
- c. “pirotehnikas materiāli”, degvielas un tām radniecīgas vielas un to maisījumi:
1. speciāli militāram vajadzībām izstrādātas aviodegvielas;
 2. alans (alumīnija hidrīds) (CAS 7784-21-6);
 3. karborāni; dekaborāns (CAS 17702-41-9); pentaborāni (CAS 19624-22-7 un 18433-84-6) un to atvasinājumi;
 4. hidrazīns un atvasinājumi (sk. arī pozīciju ML8.d.8. un ML8.d.9. – hidrazīna atvasinājumi kā oksidētāji):
 - a. hidrazīns (CAS 302-01-2) 70 % vai lielākās koncentrācijās;
 - b. monometilhidrazīns (CAS 60-34-4);
 - c. simetriskais dimetilhidrazīns (CAS 540-73-8);
 - d. asimetriskais dimetilhidrazīns (CAS 57-14-7);

▼ **M3**

5. pulverizētas metāla degvielas (to daļiņas ir vai nu sfēriskas, putekļveida, sferoidas, vai maltas), kas gata-votas no materiāliem, kam sastāvā ir 99 % vai vairāk jebkuras šīs vielas:
 - a. šādi metāli un to maisījumi:
 1. berīlijs (CAS 7440-41-7), ja daļiņas nav lielākas par 60 μm;
 2. dzelzs pulveris (CAS 7439-89-6), ja daļiņas ir 3 μm vai mazākas, iegūts, dzelzs oksīdu reducējot ar ūdeņradi;
 - b. maisījumi, kuros ir jebkura šī viela:
 1. cirkonijs (CAS 7440-67-7), magnijs (CAS 7439-95-4) vai to sakausējumi, ja daļiņas mazākas par 60 μm; vai
 2. bora (CAS 7440-42-8) vai bora karbīda (CAS 12069-32-8) degvielas, 85 % tīras vai tīrākas un ja daļiņas mazākas par 60 μm;
6. militārie materiāli ar ogļūdeņraždegvielu biezinātā-jiem, speciāli izstrādāti lietojumam liesmumetējos vai aizdedzes munīcijā, tādi kā metālu stearāti vai palmiāti (piemēram, oktols (CAS 637-12-7)) un M1, M2, un M3 biezinātāji;
7. perhlorāti, hlorāti un hromāti kompozīcijās ar pulveri-zētiem metāliem vai citiem energoietilpīgiem degkom-ponentiem;
8. sfērisks alumīnija pulveris (CAS 7429-90-5), kā daļiņas ir 60 μm vai mazākas, izgatavots no materiāla ar 99 % vai lielāku alumīnija saturu;
9. titāna subhidrīds (TiH_n) ar stehiometrisko ekvivalentu n = 0,65–1,68;

1. piezīme: Aviodegvielas, kas minētas pozīcijā ML8.c.1., ir gatavi ražojumi, nevis to sastāvdaļas.

2. piezīme: Pozīciju ML8.c.4.a. nepiemēro hidrazīna maisījumiem, kas speciāli izstrādāti korozijas ierobežošanai.

3. piezīme: Pozīciju ML8.c.5. piemēro sprāgstvielām un degvielām neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav iekapsulēti alumīnijā, magnijā, cirkonijā vai berilijā.

4. piezīme: Pozīciju ML8.c.5.b.2. nepiemēro boram un bora karbīdam, kas bagātināts ar boru-10 (ar 20 % vai lielāku kopējo bora-10 saturu).

5. piezīme: Pozīciju ML8.c.5.b. piemēro pulverizētām metāla degvielām tikai tad, kad tās ir sajauktas ar citām vielām, lai izveidotu maisījumu, kas formulēts militāriem nolūkiem, piemēram, šķidrās propelentu suspensijas, cietus prope-lentus, vai pirotehniskus maisījumus.

▼ **M3**

- d. šādi oksidētāji un to maisījumi:
1. ADN (amonija dinitramīds jeb SR 12) (CAS 140456-78-6);
 2. AP (amonija perhlorāts) (CAS 7790-98-9);
 3. fluora kompaundi ar jebkuru šo elementu:
 - a. ar citiem halogēniem;
 - b. ar skābekli; vai
 - c. ar slāpekli;

1. piezīme: Pozīciju ML8.d.3. nepiemēro hlora trifluoram (CAS 7790-91-2).

2. piezīme: Pozīciju ML8.d.3. nepiemēro slāpekļa trifluoram (CAS 7783-54-2) gāzes stāvoklī.
 4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidīns) (CAS 78246-06-7);
 5. HAN (hidroksilamīna nitrāts) (CAS 13465-08-2);
 6. HAP (hidroksilamīna perhlorāts) (CAS 15588-62-2);
 7. HNF (hidrazīna nitroformiāts) (CAS 20773-28-8);
 8. hidrazīna nitrāts (CAS 37836-27-4);
 9. hidrazīna perhlorāts (CAS 27978-54-7);
 10. šķidri oksidētāji, kas sastāv no inhibētās kūpošās slāpekļskābes (IRFNA) (CAS 8007-58-7) vai to satur;

Piezīme: Pozīciju ML8.d.10. nepiemēro neinhibētai kūpošai slāpekļskābei.
- e. Šādas saistvielas, plastifikatori, monomēri un polimēri:
1. AMMO (azidometilmetiloksietāns un tā polimēri) (CAS 90683-29-7) (sk. arī pozīciju ML8.g.1. – tur uzskaitīti tā “prekursori”);
 2. BAMO (bisazidometiloksietāns un tā polimēri) (CAS 17607-20-4) (sk. arī pozīciju ML8.g.1. – tur uzskaitīti tā “prekursori”);
 3. BDNPA (bis (2,2-dinitropropil)acetāls) (CAS 5108-69-0);
 4. BDNPF (bis (2,2-dinitropropil)formiāls) (CAS 5917-61-3);
 5. BTTN (butāntrioltrinitrāts) (CAS 6659-60-5) (sk. arī pozīciju ML8.g.8. – tur uzskaitīti tā “prekursori”);
 6. militāram lietojumam speciāli izstrādāti enerģētiskie monomēri, plastifikatori vai polimēri, kuros ir kāda no šādām grupām:
 - a. slāpekļa grupas;
 - b. azīda grupas;
 - c. nitrāta grupas;
 - d. nitraza grupas vai
 - e. difluoramīna grupas;

▼ M3

7. FAMA0 (3-difluoramīnmetil-3-azidometiloksietāns) un tā polimēri;
 8. FEFO (bis-(2-fluor-2,2-dinitroetil) formiāls) (CAS 17003-79-1);
 9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-heksafluorpentān-1,5-diol formiāls) (CAS 376-90-9);
 10. FPF-3 (poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluor-2-tri-fluormetil-3-oksahēptīn-1,7-diol formāls);
 11. GAP (glicidilazīda polimērs) (CAS 143178-24-9) un tā atvasinājumi;
 12. HTPB (hidroksi-terminēts polibutadiēns) ar hidroksilgrupu funkcionalitāti, kas līdzinās 2,2 vai ir lielāka par to un mazāka par 2,4 vai līdzinās tai, ar hidroksilgrupu vērtību, kas nepārsniedz 0,77 meq/g, un par 47 puāziem mazāku viskozitāti 30 °C temperatūrā (CAS 69102-90-5);
 13. poli(epihlorohidrīns) ar spirta funkcionālām grupām, kura molekulārais svars ir mazāks par 10 000), proti:
 - a. poli(epihlorohidrīndiols);
 - b. poli (epihlorohidrīntriols);
 14. NENAs (nitrātetilnitrāmīna savienojumi) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 un 85954-06-9);
 15. PGN (poli-GLYN, poliglicidilnitrāts vai poli(nitrātmetiloksirāns) (CAS 27814-48-8);
 16. poli-NIMMO (polinitrātmetilmetiloksietāns) vai poli-NIMMO (poli[3-nitrātmetil-3-metiloksietāns]) (CAS 84051-81-0);
 17. polinitroortokarbonāti;
 18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluoramino)etoksi]propāns vai trīs-vīnoksi-propāna addukts) (CAS 53159-39-0);
- f. šādas “piedevas”:
1. bāzisks vara salicilāts (CAS 62320-94-9);
 2. BHEGA (bis-(2-hidroksietil) glikolamīds) (CAS 17409-41-5);
 3. BNO (butadiēnnitriloksīds);
 4. šādi ferocēna atvasinājumi:
 - a. butacēns (CAS 125856-62-4);
 - b. katocēns (2,2-bis-etilperrocenilpropāns) (CAS 37206-42-1);

▼ M3

- c. perrocēna karbonskābes, tostarp:
 - perrocēna karbonskābe (CAS 1271-42-7),
 - 1,1'-perrocēn-dikarbonskābe (CAS 1293-87-4);
 - d. n-butil-perrocēns (CAS 31904-29-7);
 - e. citi perrocēna polimēru pievienošanās produktu atvasinājumi;
- 5. svina beta-rezorcilāts (CAS 20936-32-7);
 - 6. svina citrāts (CAS 14450-60-3);
 - 7. svina un vara helāti ar beta-rezorcilskābi vai salicilskābi (CAS 68411-07-4);
 - 8. svina maleāts (CAS 19136-34-6);
 - 9. svina salicilāts (CAS 15748-73-9);
 - 10. svina stannāts (CAS 12036-31-6);
 - 11. MAPO (tris-1-(2-metil)aziridinil-fosfīnoksīds) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis (2-metilaziridinil) 2-(2-hidroksipropānoksi) propilamīno-fosfīnoksīds); un citi MAPO atvasinājumi;
 - 12. metil BAPO (bis (2-metil aziridinil) metilamīno fosfīna oksīds) (CAS 85068-72-0);
 - 13. N-metil-p-nitroanilīns (CAS 100-15-2);
 - 14. 3-nitrazapetan-1,5-diizocianāts (CAS 7406-61-9);
 - 15. metālorganiski kondensācijas reaģenti:
 - a. neopentil[dialil]oksi, tri[dioktil]fosfāta titanāts (CAS 103850-22-2); ko sauc arī par titānu IV 2,2[bis 2-propenolato-metilbutanolāta, tris(dioktil)fosfātu] (CAS 110438-25-0); jeb LICA 12 (CAS 103850-22-2);
 - b. titāna IV [(2-propenolāta-1) metil, n-propanolatometil]butanolīts-1, tris[dioktil]pirofosfāts jeb KR3538;
 - c. titāna IV [(2-propenolāta-1)metil, n-propanolato-metil] butanolīts-1, tris(dioktil)fosfāts;
 - 16. policiāndifluoramīnētīlēna oksīds;
 - 17. daudzfunkcionāli aziridīnamīdi ar arizoftālskābes, trimezīnskābes (BITA vai butilēnimīna trimezamīda) izocianūrskābes vai trimetiladipīnskābes struktūru 2-metil- vai 2-etila izvietojumiem aziridīna gredzenā;

▼ M3

18. propilēnimīds (2-metilaziridīns) (CAS 75-55-8);
 19. super smalks dzelzs oksīds (Fe₂O₃) (CAS 1317-60-8) ar īpatnējo virsmu, lielāku par 250 m²/g un daļiņu vidējo lielumu 3,0 nm vai mazāku;
 20. TEPAN (tetraetilēnpentamīnoakrilonitrils) (CAS 68412-45-3); ciānetilēti poliamīni un to sāļi;
 21. TEPANOL (tetraetilēnpentamīnoakrilonitrilglicidols) (CAS 68412-46-4); ar glicidola adduktiem ciānetilēti poliamīni un to sāļi;
 22. TPB (trifenilbismuts) (CAS 603-33-8);
- g. šādi “prekursori”:

N.B.! Pozīcijā ML8.g. ir dotas atsauces uz speciāliem “energoietilpīgiem materiāliem”, ko izgatavo no šīm vielām.

1. BCMO (bishlorometiloksietāns) (CAS 142173-26-0) (sk. arī pozīciju ML8.e.1. un ML8.e.2.);
2. dinitroazetidīna-t-butilsāls (CAS 125735-38-8) (sk. arī pozīciju ML8.a.28.);
3. HBIW (heksabenzilheksaazaizovurciāns) (CAS 124782-15-6) (sk. arī pozīciju ML8.a.4.);
4. TAIW (tetraacetildibenzilheksaazaizovurciāns) (sk. arī pozīciju ML8.a.4.) (CAS 182763-60-6);
5. TAT (1,3,5,7 tetraacetil-1,3,5,7-tetraazaciklooktāns) (CAS 41378-98-7) (sk. arī pozīciju ML8.a.13.);
6. 1,4,5,8-tetraazadekalīns (CAS 5409-42-7) (sk. arī pozīciju ML8.a.27.);
7. 1,3,5-trihlorbenzols (CAS 108-70-3) (sk. arī pozīciju ML8.a.23.);
8. 1,2,4-trihidroksibutāns (1,2,4-butāntriols) (CAS 3068-00-6) (sk. arī pozīciju ML8.e.5.);

5. piezīme: Nav lietots kopš 2009. gada.

6. piezīme: Pozīciju ML8 nepiemēro šādām vielām, ja tās nav kompaundos vai sajaukumos ar pozīcijā ML8.a. minētajiem “energoietilpīgiem materiāliem” vai pozīcijā ML8.c. minētajiem pulverizētajiem metāliem:

- a. amonija pikrāts (CAS 131-74-8);
- b. dūmu pulveris;
- c. heksanitrodifenilamīns (CAS 131-73-7);
- d. difluoramīns (CAS 10405-27-3);
- e. nitrociete (CAS 9056-38-6);
- f. kālija nitrāts (CAS 7757-79-1);
- g. tetranitronaftalīns;
- h. trinitroanizols;
- i. trinitronaftalīns;
- j. trinitroksilēns;
- k. N-pirolidinons; 1-metil-2-pirolidinons (CAS 872-50-4);
- l. dioktilmaleāts (CAS 142-16-5);

▼ **M3**

- m. etilheksilakrilāts (CAS 103-11-7);
- n. trietilalumīnijs (TEA) (CAS 97-93-8), trimetilalumīnijs (TMA) (CAS 75-24-1) un citi pirofori alkilmetāli, kā arī litija, nātrija, magnija, cinka vai bora arilsavienojumi;
- o. nitroceluloze (CAS 9004-70-0);
- p. nitroglicerīns (vai gliceroltrinitrāts, trinitroglicerīns) (NG) (CAS 55-63-0);
- q. 2,4,6-trinitrotoluols (TNT) (CAS 118-96-7);
- r. etilēndiamīndinitrāts (EDDN) (CAS 20829-66-7);
- s. pentaeritritltranitrāts (PETN) (CAS 78-11-5);
- t. svina azīds (CAS 13424-46-9), normāls svina stigmāts (CAS 15245-44-0) un bāzisks svina stigmāts (CAS 12403-82-6) un primārās sprāgstvielas vai kapseļu kompozīcijas, kurās ir azīdi vai azīdu kompleksi;
- u. trietilēnglikoldinitrāts (TEGDN) (CAS 111-22-8);
- v. 2,4,6-trinitrorezorcinols (stīfnīnskābe) (CAS 82-71-3);
- w. dietildifenilurīnviela (CAS 85-98-3); dimetilidifenilurīnviela (CAS 611-92-7); metiletildifenilurīnviela [centralīti];
- x. N,N-difenilurīnviela (asimetriskā difenilurīnviela) (CAS 603-54-3);
- y. metil-N,N-difenilurīnviela (metil-asimetriskā difenilurīnviela) (CAS 13114-72-2);
- z. etil-N,N-difenilurīnviela (etil-asimetriskā difenilurīnviela) (CAS 64544-71-4);
- aa. 2-nitrodifenilamīns (2-NDPA) (CAS 119-75-5);
- bb. 4-nitrodifenilamīns (4-NDPA) (CAS 836-30-6);
- cc. 2,2-dinitropropanols (CAS 918-52-5);
- dd. nitroguanidīns (CAS 556-88-7) (sk. pozīciju 1C011.d. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā).

7. piezīme Pozīciju ML8. nepiemēro amonija perhlorātam (ML8.d.2.) un NTO (ML8.a.18.), kas īpaši paredzēts un izgatavots civilām vajadzībām lietojamām gāzes ražošanas iekārtām un kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- a. sajaukts vai samaisīts ar neaktīvām termoreaktīvām saistvielām vai plastifikatoriem;

▼ **M3**

- b. *aktīvās vielas masā ir ne vairāk kā 80 % amonija perhlorāta (ML8.d.2.);*
- c. *tajā ir ne vairāk kā 4 g NTO (ML8.a.18.); un*
- d. *tā atsevišķā masa ir mazāka par 250 g.*

ML9

Karakuģi (virsūdens un zemūdens), īpašs flotes ekipējums, sastāvdaļas un citi virsūdens kuģi, kā norādīts turpmāk:N.B.! *Vadības un navigācijas ierīces sk. ML11 pozīcijā.*

- a. kuģi un sastāvdaļas:
 - 1. kuģi (virsūdens un zemūdens), kas īpaši izstrādāti vai pārveidoti militāram lietojumam, neatkarīgi no tā, konkrēti, kādā tehniskā stāvoklī tie ir vai cik tie ir sagatavoti kaujas operācijām un vai tiem ir uzstādītas ieroču nesējplatformas vai bruņas, kā arī tādu kuģu korpusi vai korpusu daļas, un to sastāvdaļas, kas īpaši izstrādātas militāram lietojumam;
 - 2. virsūdens kuģi, izņemot pozīcijā ML9.a.1. norādītos, kuros ir uzstādītas vai iestrādātas viena vai vairākas turpmāk norādītā ekipējuma pozīcijas:
 - a. automātiski ieroči ar kalibru 12,7 mm vai lielāku, kas norādīti pozīcijā ML1., vai ieroči, kas norādīti pozīcijās ML2., ML4., ML12. vai ML19., vai "montāžas vietas" vai kronšteini šādu ieroču uzstādīšanai;

Tehniska piezīme:

"Montāžas vietas" ir ieroču uzstādīšanas platformas vai struktūras stiprinājumi, kas domāti ieroču uzstādīšanai.

- b. apšaudes koriģēšanas sistēmas, kā norādīts pozīcijā ML5.;
- c. viss turpmāk uzskaitītais:
 - 1. "ķīmiska, bioloģiska, radioloģiska un kodolmateriālu aizsardzība (CBRN)"; un
 - 2. "mitrināšanas vai mazgāšanas sistēma", kas domāta dezaktivēšanai; vai

Tehniskas piezīmes:

- 1. *"CBRN aizsardzība" ir autonoma iekšēja telpa, kuru raksturo, piemēram, lielāks spiediens, izolētas ventilācijas sistēmas, ierobežotas ventilācijas atveres ar CBRN filtriem un ierobežotas personāla piekļuves vietas ar gaisa slūžām.*
- 2. *"Mitrināšanas vai mazgāšanas sistēma" ir jūras ūdens izsmidzināšanas sistēma, ar ko vienlaikus var mitrināt kuģa ārējo virsbūvi un klājus.*

▼ M3

- d. aktīvas ieroču pretpasākumu sistēmas, kas norādītas pozīcijās ML4.b., ML5.c. vai ML11.a. un kurām ir kāds no turpmāk minētajiem elementiem:
1. “*CBRN aizsardzība*”;
 2. korpuss un virsbūve ir īpaši izstrādāta tā, lai samazinātu radaru reģistrējamo šķērs-griezumu;
 3. termiskās raksturinformācijas slāpēšanas ierīces (piemēram, izmešu gāzu dzesēšanas sistēma), izņemot sistēmas, kas paredzētas elektrostaciju vispārīgās efektivitātes uzlabošanai vai ietekmes uz vidi mazināšanai; vai
 4. demagnetizēšanas sistēmas, kas izstrādātas, lai slāpētu visa kuģa magnētisko raksturinformāciju.
- b. dzinēji un vilces sistēmas, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam, un to sastāvdaļas, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam:
1. speciāli zemūdenēm izstrādāti dīzeļdzinēji ar visiem šiem parametriem:
 - a. izejas jauda 1,12 MW (1 500 zs) vai vairāk; un
 - b. rotācijas ātrums 700 apgr/min vai vairāk;
 2. speciāli zemūdenēm izstrādāti elektromotori ar visiem šiem parametriem:
 - a. izejas jauda ir vairāk par 0,75 MW (1 000 zs);
 - b. forsēts reverss;
 - c. šķidrums dzesēšana; un
 - d. pilnībā iekapsulēti;
 3. nemagnētiski dīzeļdzinēji ar visiem šiem parametriem:
 - a. izejas jauda 37,3 kW (50 ZS) vai vairāk, un
 - b. nemagnētiskā masa pārsniedz 75 % no kopējās masas;
 4. speciāli zemūdenēm paredzētas – no gaisa padeves neatkarīgas vilces sistēmas (“*Air Independent Propulsion*” – *AIP*).
- Tehniska piezīme:
- “*No gaisa padeves neatkarīga vilces sistēma*” (*AIP*) iegremdētai zemūdenei dod iespēju darbināt vilces sistēmu bez piekļuves atmosfēras skābeklim ilgāk, nekā to pieļautu akumulatori. Saistībā ar pozīciju ML9.b.4. *AIP* nav iekļauta kodolenerģija.
- c. militāram lietojumam speciāli izstrādātas zemūdens detektoriekārtas, to kontrolierīces un sastāvdaļas, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam;
 - d. pretzemūdeņu un pretorpēdu tīkli, kas speciāli izstrādāti militārām vajadzībām;
 - e. nav lietots kopš 2003. gada;

▼ **M3**

- f. militāram lietojumam speciāli izstrādāti izvadi caur kuģa korpusu un savienojumiekārtas, kas ļauj mijiedarboties ar iekārtām ārpus kuģa, kā arī to sastāvdaļas, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam;

Piezīme: Pozīcijā ML9.f. ir iekļautas viendzīslas, daudzdzīslu, koaksiālas vai viļņu vada savienotājiem kārta kuģiem un izvadi caur kuģa korpusu, kuri gan vieni, gan otri spēj saglabāt hermētiskumu un darbības parametrus par 100 m lielākā dziļumā; kā arī optisko šķiedru savienotājiem kārta un optiski izvadi caur kuģa korpusu, kas speciāli izstrādāti "lāzera" staru pārraidei neatkarīgi no dziļuma. Pozīciju ML9.f. nepiemēro parastiem izvadiem caur kuģa korpusu – dzenskrūves vārstām un hidrodinamiskām stūres iekārtām.

- g. militāram lietojumam speciāli izstrādāti klusie gultņi ar kādu no turpmāk izklāstītiem parametriem, to sastāvdaļas un iekārtas ar tādiem gultņiem:

1. gāzes vai magnētiskā piekare;
2. aktīva raksturinformācijas kontrole vai
3. vibrācijas slāpēšanas kontrole.

ML10

Militāram lietojumam speciāli izstrādāti vai pielāgoti "lidaparāti", "par gaisu vieglāki lidaparāti", bezpilota lidaparāti, aeronautikas dzinēji un "lidaparātu" iekārtas, ar tām saistītas iekārtas un to sastāvdaļas:

N.B.! Vadības un navigācijas ierīces sk. ML11 pozīcijā.

- a. pilotējami "lidaparāti", "par gaisu vieglāki lidaparāti" un tiem speciāli izstrādātas sastāvdaļas;
- b. nelieta kopš 2011. gada;
- c. šādi bezpilota lidaparāti un ar tiem saistītas iekārtas, un speciāli izstrādātas to sastāvdaļas:
 1. "bezpilota lidaparāti", lidaparāti ar distances vadību (*remotely piloted air vehicles – RPVs*), neatkarīgi programmējami lidaparāti un bezpilota "par gaisu vieglāki lidaparāti";
 2. palaišanas iekārtas, atgūšanas iekārtas un atbalsta iekārtas uz zemes;
 3. komandiekārtas un kontroliekārtas;
- d. aeronautikas dzinēji un speciāli tiem izstrādātas sastāvdaļas;

▼ M3

- e. avioiekārtas, arī degvielas uzpildei lidojumā, speciāli izstrādātas lietojumam kopā ar "lidaparātiem", kas minēti pozīcijā ML10.a., vai aeronautikas dzinējiem, kas minēti pozīcijā ML10.d., un speciāli tiem izstrādātas sastāvdaļas;
- f. spiediena degvielas uzpildītāji, spiediena degvielas uzpildes iekārtas, iekārtas, kas speciāli izstrādātas, lai atvieglotu operācijas noslēgtās teritorijās, un virszemes iekārtas, speciāli izstrādātas "lidaparātiem", kas minēti pozīcijā ML10.a., vai aeronautikas dzinējiem, kas minēti pozīcijā ML10.d.;
- g. militārās ķiveres un aizsargmaskas, un speciāli izstrādātas to sastāvdaļas, spiediena elpošanas iekārtas un daļēji spiediena skafandri lietojumam "lidaparātos", pretpārslodzes tērpi (*anti-g suits*), šķidrā skābekļa konverteri lietojumam "lidaparātos" vai raķetēs, kā arī katapultas un ar lādiņiem darbināmas ierīces personāla katapultēšanai no "lidaparātiem" avārijas situācijā;
- h. šādi izpletņi, planēšanas izpletņi un saistītas ierīces, un speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas:
 - 1. izpletņi, kas nav norādīti citur ES Kopējā militāro preču sarakstā;
 - 2. planēšanas izpletņi;
 - 3. izpletņlēcšanai no liela augstuma speciāli paredzēts ekipējums (piemēram, tērpi, īpašas ķiveres, elpošanas sistēmas, navigācijas ierīces);
- i. ierīces kontrolētai atvēršanai vai automātiski pilotējamās sistēmas, kas paredzētas ar izpletņiem desantējamām kravām;

1. piezīme: *ML10.a. pozīciju nepiemēro "lidaparātiem" un "par gaisu vieglākiem lidaparātiem", un to variantiem, kas speciāli paredzēti militāram lietojumam un kuriem ir visas turpmāk minētās iezīmes:*

- a. *tie nav kaujas lidaparāti;*
- b. *tie nav konfigurēti militāram lietojumam un tiem nav uzstādītas ierīces vai pievienojumi, kuri speciāli paredzēti vai pielāgoti militāram lietojumam; un*
- c. *dalībvalsts vai Vaseņāras nolīgumā iesaistītās valsts civilās aviācijas iestāde tos ir sertificējusi civilam lietojumam.*

2. piezīme: *Pozīciju ML10.d. nepiemēro:*

- a. *militāram lietojumam izstrādātiem vai pielāgotiem aeronautikas dzinējiem, ko dalībvalsts vai Vaseņāras nolīgumā iesaistītās valsts civilās aviācijas iestādes ir sertificējušas izmantošanai "civilos lidaparātos", vai arī speciāli tiem izstrādātas sastāvdaļas;*
- b. *virzuļdzinējiem vai speciāli izstrādātām to sastāvdaļām, izņemot tādus, kas speciāli izstrādāti "bezpilota lidaparātiem".*

▼ **M3**

3. piezīme: Pozīcijā ML10.a. un ML10.d. par nemilitāru "lidaparātu" vai militāram lietojumam pielāgotu aeronautikas dzinēju speciāli izstrādātām sastāvdaļām un saistītām ierīcēm uzskata tikai tās militārās sastāvdaļas un ar militārām darbībām saistītās iekārtas, kas vajadzīgas, lai tos pielāgotu militāram lietojumam.

4. piezīme: Pozīcijā ML10.a. militārs lietojums ietver kaujas darbības, militāru izlūkošanu, uzbrukumu, militāras mācības, loģistikas atbalstu un personālsastāva vai militāru iekārtu transportēšanu un desantēšanu.

5. piezīme: Pozīcija ML10.a. neattiecas uz "lidaparātiem", kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- a. pirmo reizi izgatavoti pirms 1946. gada;
- b. tajos nav iekļauti priekšmeti, kas norādīti ES Kopējā militāro preču sarakstā, izņemot gadījumus, ja minētie priekšmeti vajadzīgi dalībvalsts vai Vasenāras nolīgumā iesaistītas valsts drošības vai lidotspējas standartu ievērošanai; un
- c. tajos nav iekļauti ieroči, kas norādīti ES Kopējā militāro preču sarakstā, izņemot tādus ieročus, kas nav lietojami un kurus nav iespējams atjaunot lietošanas kārtībā.

ML11

Elektroniskas ierīces, kas nav minētas citur ES Kopējā militāro preču sarakstā, un speciāli tām paredzētas detaļas:

- a. elektroniskas ierīces, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam;

Piezīme: Pozīcijā ML11.a. ietilpst:

- a. elektroniskas pretpasākumu un pretpasākumu apkarošanas ierīces (t. i., ierīces, kas izstrādātas, lai raidītu traucējošus vai nepareizus signālus radariem vai rāciju uztvērējiem, vai citādi traucētu pretinieka elektronisku uztvērēju, tostarp pretpasākumiem paredzētu ierīču, arī traucēšanas un traucējumu novēršanas ierīču uztvertspēju, darbību vai efektivitāti);
- b. frekvenčuīgas vakuuma lampas;

▼ **M3**

- c. *elektroniskas sistēmas vai iekārtas, kas izstrādātas, lai militāras izlūkošanas vai drošības vajadzībām novērotu un uzraudzītu elektromagnētisko spektru, vai arī, lai neitralizētu tādu novērošanu vai uzraudzību;*
- d. *zemūdens pretpasākumi, arī akustiskas un magnētiskas radiotraucēšanas ierīces un mānēkļierīces, ar ko sonāriem raidītu traucētājus vai nepareizus signālus;*
- e. *datu apstrādes drošības iekārtas, iekārtas datu drošībai un pārraidei, un signāllīniju drošības ierīces, kas izmanto datu ciparu kodēšanas procesus;*
- f. *identifikācijas, autentifikācijas un kodēšanas iekārtas, un iekārtas kodu atslēgu apsaimniekošanai, izgatavošanai un izplatīšanai;*
- g. *vadības un navigācijas ierīces;*
- h. *troposfēras ciparu radiosakaru pārraides ierīces;*
- i. *signālu pārtveršanai speciāli izstrādāti ciparu demodulatori;*
- j. *“automatizētas vadības un kontroles sistēmas”.*

N.B.! “Programmatūru”, kas saistīta ar militāru programmvadāmu radio (“Software” Defined Radio – SDR), skatīt pozīcijā ML21.

- b. *Globālas navigācijas satelītu sistēmu (GNSS) traucētāji-ierīces.*

ML12

Ātrdarbīgas kinētisko ieroču sistēmas un ar tām saistītas ierīces, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas:

- a. *mērķu iznīcināšanai vai paralizēšanai speciāli izstrādātas kinētisko ieroču sistēmas;*
- b. *speciāli izstrādātas kinētiskās enerģijas lādiņu un sistēmu izmēģināšanas un vērtējuma iekārtas, un pārbaudēm izmantojami modeļi, arī dinamiskām pārbaudēm paredzēti diagnostikas instrumenti un mērķi.*

N.B.! Ieroču sistēmas, kurās izmanto nekalibrētu munīciju vai kurās izmanto tikai ķīmisku vilci, un tām paredzēto munīciju sk. pozīciju ML1 līdz ML4.

▼ **M3**

1. piezīme: Pozīcijā ML12 kontrole ir paredzēta šādām iekārtām, ja tās ir speciāli izstrādātas kinētiskās enerģijas ieroču sistēmām:

- a. palaišanas iekārtās, kas atsevišķos šāvienos vai kārtās līdz ātrumam, kas lielāks par 1,6 km/s, var paātrināt masu, smagāku par 0,1 g;
- b. enerģijas ražošanas, elektrisku bruņu, enerģijas uzkrāšanas, temperatūras regulācijas, termiskas kondicionēšanas, komutācijas vai degvielas padeves iekārtās; kā arī elektriskām saskarnēm starp enerģijas avotu, lielgabalu torņu un citu torņu elektriskai piedziņai;
- c. mērķu izvēles, sekošanas, uguns vadības vai kaitējumu vērtēšanas sistēmām;
- d. lādiņu mērķu meklēšanas, vadības vai novirzes paātrināšanas sistēmām.

2. piezīme: Pozīciju ML12 piemēro ieroču sistēmām, kurās izmanto jebkuru no šīm dzinējspēka metodēm:

- a. elektromagnētisko;
- b. elektrotermisko;
- c. plazmas;
- d. vieglās gāzes; vai
- e. ķīmisko (ja to izmanto kopā ar jebkuru no iepriekš minētajām).

ML13

Bruņotas ierīces vai aizsargierīces, to konstrukcijas un sastāvdaļas:

- a. bruņu plāksnes, kurām ir jebkura no turpmākām iezīmēm:
 1. izgatavotas, ievērojot militārus standartus vai parametrus; vai
 2. piemērotas militārām vajadzībām;

N.B! Bruņuvestu plāksnes skatīt pozīcijā ML13.d.2.

- b. militāru sistēmu ballistikai aizsardzībai speciāli izstrādātas metāla vai nemetāla materiālu, vai arī to kombināciju konstrukcijas, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas;
- c. aizsargķiveres, kas ražotas atbilstīgi militāriem standartiem vai specifikācijām, vai salīdzināmiem valstu standartiem, un speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas (t. i., aizsargķiveres korpuss, oderējums, un polsteri);

▼ **M3**

- d. bruņvestes vai aizsargtērpi un to sastāvdaļas:
1. mīkstās bruņvestes vai aizsargtērpi, kas izgatavoti, ievērojot militārus vai līdzvērtīgus standartus vai parametrus, kā arī speciāli tiem izstrādātas sastāvdaļas;

Piezīme: Pozīcijā ML13.d.1. militārie standarti vai parametri ietver vismaz parametrus aizsardzībai pret šķembām.

2. cietās bruņvestes, kas nodrošina aizsardzību pret lodēm, līdzvērtīgu vai augstāku III līmenim (NLJ 0101.06, 2008. gada jūlijs) vai attiecīgam valsts ekvivalentam.

1. piezīme: Pozīcijā ML13.b. ir iekļauti materiāli, kas speciāli izstrādāti, lai no tiem izgatavotu bruņas, kuras sargā pret sprādzieniem vai lai ar tiem būvētu militāras paslēptuves.

2. piezīme: Pozīciju ML13.c. nepiemēro parastām tērauda aizsargķiverēm, kas nav pielāgotas vai izstrādātas tā, lai pie tām stiprinātu jebkāda tipa palīgierīces, un pie kā nav piestiprinātas tādas ierīces.

3. piezīme: Pozīciju ML13.c. un ML13.d. nepiemēro aizsargķiverēm, aizsargvestēm vai aizsargapģērbam, kas ir līdzīgi to lietotājiem un ko izmanto lietotāja personīgajai aizsardzībai.

4. piezīme: Bumbu iznīcināšanas personālam speciāli paredzētās aizsargķiveres, kas ir minētas pozīcijā ML13, ir tikai tādas, kuras ir speciāli paredzētas militārām vajadzībām.

N.B. 1! Sk. arī pozīciju 1A005 ES Divējādi lietojamu preču sarakstā.

N.B. 2! Attiecībā uz “šķiedru vai pavedienu materiāliem”, ko izmanto bruņvestu un aizsargķiveru izgatavošanai, – sk. pozīciju 1C010 ES Divējādi lietojamu preču sarakstā.

ML14

“Speciālas iekārtas militārām mācībām” vai militāru operāciju simulācijai, simulatori, kas speciāli izstrādāti tādu šaujamieroču vai citu ieroču lietošanas mācībām, kas minēti pozīcijā ML1 vai ML2, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas un piederumi.

Tehniska piezīme:

Pie “speciālajām iekārtām militārajām mācībām” pieder militāra tipa uzbrukuma trenāžieri, kaujas lidojumu trenāžieri, radaritēmēšanas trenāžieri, radara mērķu ģeneratori, treniņierīces artilēristiem, trenāžieri cīņai pret zemūdenēm, pilotu trenāžieri (arī pilotu/astronautu mācībām domātas centrifūgas), radaru apkalpju trenāžieri, avioinstrumentu sistēmu trenāžieri, navigācijas trenāžieri, raķešu palaišanas trenāžieri, mērķu iekārtas, trenāžieri bezpilota “lidaparātiem”, bruņojuma izmantojumam, pārvietojamas treniņiekārtas un treniņierīces militārām sauszemes operācijām.

▼ **M3**

1. piezīme: Pozīcija ML14 attiecas uz attēlu un interaktīvām apkārtējās vides ģenerācijas sistēmām simulatoros, ja tie ir speciāli izstrādāti vai pielāgoti militāram lietojumam.

2. piezīme: Pozīciju ML14 nepiemēro ierīcēm, kas speciāli izstrādātas, lai ar tām mācītu, kā lietot medību vai sporta ieročus.

ML15

Militāram lietojumam speciāli izstrādātas iekārtas attēlu veidošanai vai pretpasākumiem, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas un piederumi:

- a. ierakstu un attēlu apstrādes ierīces;
- b. kameras, fotoiekārtas un filmu attīstīšanas iekārtas;
- c. attēlu pastiprināšanas ierīces;
- d. infrasarkanu staru jeb termiskas fotoiekārtas;
- e. attēlu radarsensoru iekārtas;
- f. pretpasākumu vai pretpasākumu apkaršanas ierīces, kas paredzētas pozīcijā ML15.a. līdz ML15.e. minētajām ierīcēm;

Piezīme: Pozīcijā ML15.f. kontrole ir paredzēta ierīcēm, kas izstrādātas, lai traucētu militāru attēlu veidošanas iekārtu darbību vai mazinātu to efektivitāti, vai arī lai mazinātu tādu kaitīgu ietekmi.

1. piezīme: Pozīcijā ML15 ar terminu "speciāli izstrādātas sastāvdaļas" saprot šādas, militāram lietojumam speciāli izstrādātas preces:

- a. infrasarkanu staru attēlu konverteru lampas;
- b. attēlu pastiprinātājlampas (izņemot pirmās paaudzes lampas);
- c. mikrokanālu plates;
- d. televīzijas kameru lampas, kas paredzētas darbam vājā apgaismojumā;
- e. detektorbloki (arī elektroniskas savstarpējas savienošanas vai nolasīšanas sistēmas);
- f. piroelektriskas televīzijas kameru lampas;
- g. attēlu veidošanas sistēmu dzesēšanas sistēmas;
- h. elektriski palaižami fohromatiska vai elektro-optiska tipa slēdži, kuru darbības ātrums ir mazāks par 100 mikrosekundēm, izņemot slēdžus, kas ir būtiskas ātrdarbīgu kameru sastāvdaļas;
- i. šķiedru optikas attēlu invertori;
- j. saliktu pusvadītāju fotokatodi.

▼ M3

2. piezīme: *Pozīciju ML15 nepiemēro “pirmās paaudzes attēlu pastiprinātāju lampām” vai ierīcēm, kas speciāli izstrādātas, izmantojot “pirmās paaudzes attēlu pastiprinātāju lampas”.*

N.B.! *Lai klasificētu ieroču tēmēkļus, kuros izmantotas “pirmās paaudzes attēlu pastiprinātāju lampas”, sk. pozīciju ML1, ML2 un ML5.a.*

N.B.! *Sk. arī 6A002.a.2. un 6A002.b. pozīciju ES Divējādi lietojamu preču sarakstā.*

ML16 **Kalumi, lējumi un citi pusfabrikāti, kuri ir speciāli izstrādāti priekšmetiem, kas minēti pozīcijās ML1 līdz ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 vai ML19.**

Piezīme: *ML16. piemēro pusfabrikātiem, ja tie ir identificējami pēc materiālu sastāva, ģeometrijas vai funkcijām.*

ML17 **Dažādas ierīces, materiāli un “bibliotēkas”, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas:**

- a. autonomi niršanas aparāti un aparāti peldēšanai zem ūdens:
 1. militāram lietojumam speciāli izstrādāti slēgtas vai pusslēgtas sistēmas elpošanas (skābekļa reģenerācijas) aparāti (t. i., speciāli izstrādāti tā, lai tie nebūtu magnētiski);
 2. speciāli izstrādāti komponenti vaļējās sistēmas aparātu pārveidošanai militāram lietojumam;
 3. izstrādājumi, kas paredzēti tikai militāram lietojumam kopā ar autonomiem niršanas un zemūdens peldēšanas aparātiem;
- b. speciāli militāram lietojumam paredzētas celtniecības iekārtas;
- c. militāram lietojumam speciāli izstrādāta armatūra, pārklājumi un apstrādes paņēmieni, ar ko slāpēt raksturinformāciju;
- d. lauka inženieriekārtas, kas speciāli paredzētas izmantošanai cīņu zonā;
- e. “roboti”, “robotu” kontrolekārtas un “robotu” “manipulatoru izpildmehānismi”, kam ir jebkura šī īpašība:
 1. tie ir speciāli izstrādāti militāram lietojumam;
 2. satur līdzekļus, ar ko sargā hidrauliskas sistēmas pret caursiti no ārpuses ar ballistikas fragmentiem (piemēram, izmantojot pašhermatizācijas līnijas), un tajos paredzēts izmantot hidrauliskus šķidrums ar uzliesmošanas temperatūru, augstāku par 839 K (566 °C); vai
 3. tie ir speciāli izstrādāti vai atzīti par piemērotiem darbam pulsējošā elektromagnētiskā (EMP) laukā;

Tehniska piezīme:

Pulsējošais elektromagnētiskais lauks neietver netīši radītus traucējumus, ko izraisa elektromagnētiskais starojums no tuvumā esošā aprīkojuma (piemēram, mašīnām, iekārtām vai elektroinstalācijām) vai apgaisojuma ierīcēm.

▼ M3

- f. militāram lietojumam speciāli paredzētas “bibliotēkas” (tehnisku parametru datubāzes) iekārtām, kas minētas ES Kopējā militāro preču sarakstā;
- g. kodolenerģijas ražošanas iekārtas vai vilces iekārtas, arī militāram lietojumam speciāli izstrādāti “kodolreaktori” un militāram lietojumam speciāli izstrādātas vai “pielāgotas” to sastāvdaļas;
- h. militāram lietojumam speciāli izstrādātas iekārtas un materiāli, kas pārklāti vai apstrādāti, lai ar tiem slāpētu raksturinformāciju, un kas nav minēti citās ES Kopējā militāro preču saraksta pozīcijās;
- i. militāriem “kodolreaktoriem” speciāli izstrādāti simulatori;
- j. militāru iekārtu apkopei speciāli izstrādātas vai “pielāgotas” pārvietojamas remontdarbnīcas;
- k. militāram lietojumam speciāli izstrādāti vai “pielāgoti” pārvietojami lauka ģeneratori;
- l. militāram lietojumam speciāli izstrādāti vai “pielāgoti” konteineri;
- m. militāram lietojumam speciāli izstrādāti prāmji, izņemot tos, kas minēti citur ES Kopējā militāro preču sarakstā, kā arī militāram lietojumam speciāli izstrādāti tilti un pontoni;
- n. izmēģinājumu modeļi, speciāli izstrādāti, lai “pilnveidotu” priekšmetus, kas minētas pozīcijās ML4, ML6, ML9 vai ML10;
- o. militāram lietojumam speciāli izstrādātas lāzera aizsardzības ierīces (piemēram, acu un sensoru aizsardzība);
- p. “degvielas elementi”, kas nav minēti citur ES Kopējā militāro preču sarakstā un kuri ir speciāli izstrādāti vai “pielāgoti” militāram lietojumam.

Tehniskas piezīmes:

1. *Pozīcijā ML17 “bibliotēka” (tehnisku parametru datubāze) ir militāras, tehniskas informācijas kopums, uz ko atsaucoties var uzlabot militāra ekipējuma vai sistēmu darbību.*
2. *Pozīcijā ML17 “pielāgots” ir jebkāda strukturāla, elektriska mehāniska vai citāda pielāgošana, ar ko nemilitārām precēm piešķir militāras spējas, kas līdzvērtīgas tām, kādas ir militāram lietojumam speciāli paredzētām precēm.*

▼ **M3**

ML18

Ražošanas ierīces un to sastāvdaļas:

- a. speciāli izstrādātas vai pielāgotas tādu preču “ražošanas” ierīces, kuras minētas ES Kopējā militāro preču sarakstā, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas;
- b. speciāli izstrādātas klimatisko izmēģinājumu iekārtas, lai sertificētu, kvalificētu vai pārbaudītu ražojumus, kas minēti ES Kopējā militāro preču sarakstā, kā arī tādām iekārtām speciāli izstrādātas ierīces;

Tehniska piezīme:

Pozīcijā ML18 “ražošana” ietver projektēšanu, izskatīšanu, izgatavošanu, izmēģināšanu un testēšanu.

Piezīme: Pozīcijā ML18.a. un ML18.b. ir iekļautas šādas iekārtas:

- a. nepārtrauktas nitrēšanas iekārtas;
- b. centrifugālās testu iekārtas vai ierīces, kam ir kāda no šādām iezīmēm:
 1. piedziņas motora vai motoru jauda ir lielāka par 298 kW (400 zs);
 2. tajos var ielādēt 113 kg vai lielāku masu; vai
 3. tajos 91 kg vai smagākai masai var nodrošināt 8 g vai lielāku centrālās paātrinājumu;
- c. dehidratizācijas spiedes;
- d. militāru sprāgstvielu ekstrūzijai speciāli izstrādāti vai pielāgoti vītņu ekstrūderi;
- e. ekstrudētu propellantu sagarināšanai paredzētas griezējmašīnas;
- f. pirmsapstrādes cilindri (tumbleri) ar 1,85 m vai lielāku diametru un par 227 kg lielāku ražību;
- g. cietu propelentu nepārtrauktas darbības maisītāji;
- h. militāru sprāgstvielu sastāvdaļu malšanai vai frēzēšanai paredzētas ar šķidrumu darbināmas dzirnavas;
- i. iekārtas, ar ko ML8.c.8. pozīcijā minēto metālu pulveru daļiņas padara sfēriskas un vienādi lielas;
- j. konvekcijas konverteri, ar ko konvertē pozīcijā ML8.c.3. minētos materiālus.

▼ **M3**

ML19

Virzītas enerģijas ieroču (DEW) sistēmas, ar tām saistītas vai pretpasākumu veikšanai paredzētas ierīces un pārbaudes modeļi, kā arī tām speciāli paredzētas sastāvdaļas:

- a. mērķu iznīcināšanai vai darbības paralizēšanai paredzētas “lāzeru” sistēmas;
- b. mērķu iznīcināšanai vai darbības paralizēšanai paredzētas elementārdaļiņu staru sistēmas;
- c. mērķu iznīcināšanai vai darbības paralizēšanai paredzētas lieljaudas radio frekvenču (RF) sistēmas;
- d. iekārtas, kas speciāli paredzētas, lai atklātu vai identificētu sistēmas, kas minētas pozīcijā ML19.a. līdz ML19.c., vai lai aizsargātos pret tādām sistēmām;
- e. fiziskas pārbaudes modeļi sistēmām, ierīcēm un sastāvdaļām, kas minētas ML19;
- f. “lāzeru” sistēmas, kas speciāli paredzētas, lai neaizsargātās acīs radītu pastāvīgu aklumu, t. i., neapbruņotām acīm vai acīm ar redzes korekcijas ierīcēm.

1. piezīme: DEW sistēmas, kas minētas pozīcijā ML19, ietver arī sistēmas, kuru jauda rodas, kontrolēti lietojot:

- a. “lāzerus”, kam ir pietiekama jauda, lai nodarītu postījumus, līdzīgus tādiem, ko nodara parasta munīcija;
- b. daļiņu paātrinātājus, kas raida lādētu vai neitrālu daļiņu staru, kurš spēj nodarīt postījumus;
- c. radio frekvences staru ģeneratorus ar lielu impulsa jaudu vai lielu vidējo jaudu, kas rada pietiekami spēcīgu lauku, lai izvestu no ierindas tālu mērķu elektroniskās shēmas.

2. piezīme: Pozīcijā ML19 ir iekļautas šādas ierīces, ja tās ir speciāli izstrādātas DEW sistēmām:

- a. primārās enerģijas ražošanas, enerģijas uzkrāšanas, komutācijas, jaudas pārveidošanas vai degvielas piegādes ierīces;
- b. mērķa izvēles vai sekošanas sistēmas;
- c. sistēmas, kas spēj izvērtēt mērķu bojājumus, to iznīcināšanu vai paralizēšanu;
- d. staru vadības, pārraides vai tēmēšanas ierīces;
- e. ierīces ar ātru stara pārvietošanas spēju, kas ļauj ātri iznīcināt daudzus mērķus;

▼ **M3**

- f. fokusētājoptika un fāzu salāgotāji;
- g. strāvas inžektori negatīvu ūdeņraža jonu stariem;
- h. "kosmosā lietojamu" paātrinātāju sastāvdaļas;
- i. negatīvu jonu staru fokusēšanas ierīces;
- j. augstas enerģijas jonu staru kontroles un pārvietošanas ierīces;
- k. "kosmosā lietojamas" folijas negatīvu ūdeņraža izotopu staru neitralizēšanai.

ML20

Kriogēnas ierīces un ierīces ar "supravadītājiem", kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas un piederumi:

- a. ierīces, kas speciāli paredzētas vai konfigurētas uzstādīšanai militāros sauszemes, ūdens, gaisa vai kosmosa transportlīdzekļos, un kas var darboties, attiecīgajam transportlīdzeklim pārvietojoties, kā arī var radīt vai uzturēt temperatūru zem 103 K (– 170 °C).

Piezīme: Pozīcijā ML20.a. ir paredzēta kontrole mobilām sistēmām, kurās iekļauti piederumi vai sastāvdaļas, kas nav gatavotas no metāla vai no materiāliem, kuri neveda elektrības strāvu, piemēram, plastmasām vai ar epoksīdsveķiem piesūcinātiem materiāliem.

- b. elektroierīces ar "supravadītājiem" (rotējošas mašīnas un transformatori), kas speciāli paredzētas vai konfigurētas uzstādīšanai militāros sauszemes, ūdens, gaisa vai kosmosa transportlīdzekļos, un kas var darboties, attiecīgajam transportlīdzeklim pārvietojoties.

Piezīme: Pozīciju ML20.b. nepiemēro hibrīdiem līdzstrāvas homopolāriem ģeneratoriem ar normāliem vienkāršā metāla enkuriem, kas rotē supravadītāju tinumu magnētiskajā laukā, ja šie tinumi ir ģeneratora vienīgā supravadītāja sastāvdaļa.

ML21

Šāda "programmatūra":

- a. "programmatūra", kas speciāli izstrādāta vai pielāgota, lai "pilnveidotu", "ražotu" vai "lietotu" ierīces, materiālus vai "programmatūru", kas minēta ES Kopējā militāro preču sarakstā;
- b. šāda speciāla "programmatūra", izņemot ML21.a. pozīcijā minēto:
 1. militāram lietojumam speciāli izstrādāta "programmatūra", kas speciāli izstrādāta lai modelētu, imitētu vai vērtētu militāru ieroču sistēmas;
 2. militāram lietojumam īpaši izstrādāta "programmatūra", kas speciāli izstrādāta, lai modelētu vai simulētu militārās operācijas scenārijus;

▼ M3

3. “programmatūra”, ar ko nosaka parasto ieroču, kodolieroču, ķīmisko ieroču vai bioloģisko ieroču efektivitāti;
4. militārām vajadzībām īpaši izstrādāta “programmatūra”, lai tās izmantotu Vadības, Komunikāciju, Kontroles un Izlūkošanas (C³ I) vai Vadības, Komunikāciju, Datorizēšanas un Izlūkošanas (C⁴ I) programmās;
- c. “programmatūra”, kas nav minēta pozīcijā ML21.a., ML21.b.1. vai ML21.b.2., kura speciāli izstrādāta vai pielāgota, lai ierīces, kas nav minētas ES Kopējā militāro preču sarakstā, varētu veikt militāras funkcijas, kādas ir ierīcēm, kas minētas ES Kopējā militāro preču sarakstā.

ML22

Šādas “tehnoloģijas”:

- a. “tehnoloģijas”, kas nav minētas pozīcijā ML22.b., kuras ir “nepieciešamas”, lai “pilnveidotu”, “ražotu” vai “lietotu” ES Kopējā militāro preču sarakstā minētos priekšmetus;
- b. “tehnoloģijas”:
 1. “tehnoloģijas”, kas “nepieciešamas”, lai projektētu, montētu komponentes, darbinātu, apkalpotu un remontētu pilnīgas tādu preču ražošanas iekārtas, kas minētas ES Kopējā militāro preču sarakstā, pat ja tādu ražošanas iekārtu sastāvdaļas šajā sarakstā nav minētas;
 2. “tehnoloģijas”, kas “nepieciešamas”, lai “pilnveidotu” un “ražotu” strēlnieku ieročus, pat, ja to lieto, lai ražotu senlaicīgu strēlnieku ieroču kopijas;
 3. “tehnoloģijas”, kas “nepieciešamas”, lai “pilnveidotu”, “ražotu” vai “lietotu” toksiskas vielas un ar tām saistītas ierīces un sastāvdaļas, kas minētas pozīcijā ML7.a. līdz ML7.g.;
 4. “tehnoloģijas”, kas “nepieciešamas”, lai “pilnveidotu”, “ražotu” vai “lietotu” “biopolimērus” un konkrētu šūnu kultūras, kas minētas pozīcijā ML7.h.;
 5. “tehnoloģijas”, kas ir “nepieciešamas” tikai, lai militārās nesējvielās vai karamateriālos iekļautu “biokatalizatorus”, kas minēti pozīcijā ML7.i.1.

1. piezīme: “Tehnoloģijām”, kas “nepieciešamas”, lai “pilnveidotu”, “ražotu” vai “lietotu” preces, kas minētas ES Kopējā militāro preču sarakstā, turpina paredzēt kontroli arī tad, ja to lieto precēm, kas nav minētas ES Kopējā militāro preču sarakstā.

2. piezīme: Pozīciju ML22 nepiemēro:

- a. “tehnoloģijām” kas ir obligāti nepieciešamas, lai montētu, darbinātu, apkalpotu un remontētu preces, kam nav paredzēta kontrole vai kuru eksports ir atļauts;

▼ M3

- b. “tehnoloģijām”, kas ir “atklātībā pieejamas”, “fundamentāli zinātniski pētījumi” vai informācija, kura minimāli nepieciešama patentu pieteikumiem;
- c. “tehnoloģijām”, ar ko nodrošina nepārtrauktu magnētisko indukciju civilu transportierīču piedziņai.

ŠAJĀ SARAKSTĀ LIETOTO TERMINU DEFINĪCIJAS

Šajā sarakstā lietoto terminu definīcijas alfabētiskā secībā ir šādas:

1. piezīme: Definīcijas piemēro visā sarakstā. Atsauces ir paredzētas tikai padomdevēja nolūkam, un tās neietekmē definēto terminu piemērošanu visā sarakstā.

2. piezīme: Definīciju sarakstā iekļautajiem vārdiem un terminiem ir definētā nozīmē tikai, ja tie ir pēdējās (“”). Terminu definīcijas “vienpēdējās” dotas tehniskajās piezīmēs par attiecīgo precī. Citur vārdiem un terminiem ir vispāratzīta (vārdnīcu) nozīme.

- ML7 **“Pielāgots militārām vajadzībām”**
- Jebkura modifikācija vai selekcija (piemēram, mainot tīrības pakāpi, glabāšanas laiku, virulenci, izplatīšanas īpašības vai noturību pret ultravioleto starojumu), lai cilvēkiem, dzīvniekiem, iekārtām, ražai vai apkārtējai videi nodarītu pēc iespējas lielāku kaitējumu vai postījumus.
- ML8 **“Piedevas”**
- Vielas, ko izmanto sprāgstvielu sagatavošanā, lai palielinātu to sprādzienbīstamību.
- ML8, ML10
un ML14 **“Lidaparāts”**
- Fiksētu, šarnīra, rotējošu spārnu (helikopteri), pagriežama rotora vai pagriežamu spārnu gaisa transportlīdzeklis.
- ML11 **“Automatizētas vadības un kontroles sistēmas”**
- Elektroniskas sistēmas, ar kurām ievada, apstrādā un nosūta informāciju, kas ir būtiska vadībā esošā grupējuma, liela formējuma, taktiska formējuma, vienības, kuģa, apakšvienības vai ieroča efektīvai darbībai. To panāk, izmantojot datorus un citas specializētās fiziskās komponentes, kas izstrādātas militārās vadības un kontroles organizēšanas atbalstam. Automatizētās vadības un kontroles sistēmas galvenās funkcijas ir efektīva automatizēta informācijas iegūšana, uzkrāšana, glabāšana un apstrāde, situācijas un apstākļu atainošana saistībā ar kaujas operāciju sagatavošanu un īstenošanu, operatīvi un taktiski aprēķini resursu sadalei starp spēku grupējumiem vai kaujas kārtības vai kaujas izvietojuma elementiem, ņemot vērā misiju vai operācijas posmu, datu sagatavošana situācijas novērtēšanai un lēmumu pieņemšanai jebkurā brīdī operācijas vai kaujas laikā, operāciju datorsimulācija.

▼ **M3**

- ML22 **“Fundamentāli zinātnes pētījumi”**
 Eksperimentāli vai teorētiski darbi, ko veic, lai iegūtu jaunas zināšanas par parādībām vai fundamentāliem novēroto faktu principiem, un kas nav speciāli vērsts uz konkrētu praktisku izmantojumu vai mērķi.
- ML7, 22 **“Biokatalizatori”**
 Fermenti īpašām ķīmiskajām vai bioķīmiskajām reakcijām vai citi bioloģiski kompaundi, kas saistās pie ķīmisko ieroču vielām un veicina to noārdīšanu.

Tehniska piezīme:
“Fermenti” nozīmē “biokatalizatori” īpašām ķīmiskajām vai bioķīmiskajām reakcijām.
- ML7, 22 **“Biopolimēri”**
 Bioloģiskās makromolekulas:

 a. fermenti īpašām ķīmiskajām vai bioķīmiskajām reakcijām;
 b. antivielas – monoklonālas, poliklonālas vai antiidiotipiskas;
 c. speciāli izstrādāti vai speciāli apstrādāti receptori.

Tehniskas piezīmes:
 1. *“antiidiotipiskas antivielas” ir antivielas, kas saistās pie citu antivielu īpašām antigēnu saistvielām;*
 2. *“monoklonālās antivielas” ir olbaltumvielas, kas saistās pie vienas antigēnu saistvielām un ko ražo viens šūnu klons;*
 3. *“poliklonālās antivielas” ir olbaltumvielu maisījums, kas saistās pie īpaša antigēna un ko ražo vairāk nekā viens šūnu klons;*
 4. *“receptori” ir bioloģiskās makromolekulas struktūras, kas spēj saistīt tādas ligandas, kuru saistīšanas ietekmē fizioloģiskās funkcijas.*
- ML 4, 10 **“Civils lidaparāts”**
 “Lidaparāts”, kas minēts publicētos civilās aviācijas iestāžu sertifikācijas sarakstos kā derīgs lidojumiem komerciālos iekšzemes un ārzemju maršrutos vai likumīgām civilām, privātām vai uzņēmējdarbības vajadzībām.
- ML21, 22 **“Pilnveidošana”**
 Attiecas uz visiem posmiem pirms sērijveida ražošanas, piemēram: projektēšanu, konstruktīviem pētījumiem, konstruktīvu analīzi, konstrukcijas koncepcijām, prototipu montāžu un izmēģinājumiem, eksperimentālo ražošanu, datiem par izstrādi, procesu, kas izstrādes datus pārvērš par ražojumu, konfigurācijas izstrādi, izstrādes integrāciju, dažādu elementu izvietoējuma plānošanu un maketēšanu.

▼ **M3**

- ML17 **“Manipulatoru izpildmehānismi”**
 Satvērēji, aktīvās darba instrumenta vienības un jebkuras citas iekārtas, kuras ir pievienotas “robota” manipulatora rokas pamatplates galā.
Tehniska piezīme:
“Aktīvās darba instrumentu vienības” ir ierīces, ar ko apstrādājamaī detaļai pievada dzinējspēku, apstrādes enerģiju vai nodrošina tai sensora funkciju.
- ML 8 **“Energoietilpīgie materiāli”**
 Vielas vai maisījumi, kas ķīmiski reaģē, atbrīvojot paredzētajam lietojumam vajadzīgo enerģiju. “Sprāgstvielas”, “pirotehnikas materiāli” un “propelenti” ir energoietilpīgo materiālu apakšklases.
- ML8, 18 **“Sprāgstvielas”**
 Cietas, šķidrās vai gāzveida vielas vai maisījumi, kas sastāv no vielām, kurām jāuzsprāgst, tos izmantojot kā injicētājlādiņus, palīglādiņus vai galvenos lādiņus kaujas uzgaļos, spridzināšanā un citus lietojumus.
- ML7 **“Ekspresijas vektori”**
 Nesējvielas (piemēram, plazmīdas vai vīrusi), ko izmanto, lai iekļautu ģenētisko materiālu saimniekorganisma šūnās.
- ML17 **“Degvielas elements”**
 Elektroķīmiska ierīce, kas, izmantojot degvielu no ārēja avota, ķīmisko enerģiju tieši pārveido līdzstrāvā.
- ML13 **“Šķiedru vai pavedienu materiāli”**
 ietver:
 a. viengabala monopavedienus;
 b. viengabala dzijas un šķiedras;
 c. lentes, audumus, neaustus materiālus un pinumus;
 d. šķērētas šķiedras, vistras šķiedras un viendabīgus šķiedru slāņojumus;
 e. jebkura garuma monokristālu vai polikristālu šķiedras;
 f. aromātisko poliamīdu masu.
- ML15 **“Pirmās paaudzes attēlu pastiprinātāju lampas”**
 Elektrostatiski fokusētas lampas, kas izmanto ieejas un izejas šķiedru optikas vai stikla ekrānus, daudzsārņu fotokatodus (S-20 vai S-25), bet ne mikrokanālu plašu pastiprinātājus.
- ML22 **“Atklātībā pieejamas”**
 Nozīmē “tehnoloģijas” vai “programmatūra”, kas ir darīta pieejama bez ierobežojumiem attiecībā uz tās turpmāku izplatīšanu.
Piezīme: Autortiesību noteiktie ierobežojumi “tehnoloģijas” vai “programmatūru” nepadara par iādām, kas nav “atklātībā pieejamas”.
- ML9, 19 **“Lāzers”**
 Komponentu kopums, kas rada telpā un laikā viendabīgu starojumu, ko pastiprina ierosinātā starojuma emisija.

▼ **M3**

- ML10 **“Par gaisu vieglāki lidaparāti”**
Gaisabaloni un lidaparāti, kas celtspējai izmanto karstu gaisu vai par gaisu vieglākas gāzes, piemēram ūdeņradi vai hēliju.
- ML17 **“Kodolreaktors”**
Kodolreaktors ietver elementus, kas atrodas reaktorā vai ir tieši saistīti ar reaktora korpusu, iekārtas, kas kontrolē enerģijas līmeni aktīvajā zonā, un sastāvdaļas, kuras parasti satur vai kontrolē reaktora primāro siltumnesēju vai tieši saskaras ar to.
- ML8 **“Prekursori”**
Īpašas ķīmikālijas, ko izmanto sprāgstvielu ražošanai.
- ML18,
21, 22 **“Ražošana”**
Nozīmē visas ražošanas fāzes, piemēram: ražošanas projektēšana, izgatavošana, integrācija, montāža, inspekcija, pārbaude, kvalitātes sertifikācija.
- ML8 **“Propelenti”**
Vielas vai maisījumi, kas ķīmiski reaģē, radot ievērojamu daudzumu karstu gāzu kontrolētā ātrumā, lai veiktu mehānisko darbu.
- ML4, 8 **“Pirotehnika” (“pirotehnikas materiāli”)**
Cietu vai šķidru degvielu un oksidētāju maisījumi, kas, kad aizdedzināti, iesaistās enerģētiskā ķīmiskajā reakcijā kontrolētā ātrumā, kuras nolūks ir radīt laika aizturi vai karstumu, troksni, dūmus, redzamo gaismu vai infrasarkanā starojumu. Pirofori ir to pirotehnikas materiālu apakšklase, kuros nav oksidētāji, bet kuri spontāni aizdegas, nonākot saskarē ar gaisu.
- ML22 **“Nepieciešams”**
Attiecībā uz “tehnoloģijām” attiecas tikai uz to “tehnoloģijas” daļu, kura ir tieši atbildīga par kontrolējamo izpildes līmeņu raksturojumu vai funkciju sasniegšanu vai pārsniegšanu. Šādas “nepieciešamas” “tehnoloģijas” var kopīgi izmantot dažādām precēm.
- ML7 **“Vielas nekārtību novēršanai”**
Vielas, kas paredzētas izmantošanai nekārtību novēršanā, cilvēkos izraisa sensorisku kairinājumu vai padara fiziski nespējīgus uz neilgu laiku pēc iedarbības beigšanas. (Asaru gāzes ir “vielu nekārtību novēršanai” apakšklase.)

▼ **M3**

ML17

“Robots”

Manipulācijas mehānisms, kas var būt konveijertipa vai ar darbības principu “no punkta uz punktu”, kas var izmantot sensorus un kam ir visas šīs īpašības:

- a. ir daudzfunkcionāls;
- b. var pozicionēt vai orientēt materiālus, detaļas, instrumentus vai citas īpašas ierīces, veicot dažādas kustības trīsdimensiju telpā;
- c. ietver trīs vai vairākas slēgtās vai atvērtās cilpas servoiekārtas, kas var saturēt soļu dzinējus; un
- d. satur “lietotājam pieejamu programmējamību” pēc apmācības/izpildes principa, vai izmantojot datoru, kas var būt programmēts loģiskais kontrolers, t. i., bez mehāniskas iejaukšanās vajadzības.

Piezīme: Iepriekš minētā definīcija neattiecas uz šādām iekārtām:

1. *manipulācijas mehānismiem, ko kontrolē tikai ar roku / teleoperators;*
2. *nemainīgas secības manipulācijas mehānismiem, kas ir automātiskās kustības iekārtas un darbojas, veicot mehāniski noteiktas, programmētas kustības. To programma ir mehāniski ierobežota ar nemainīgiem soļiem, ko nosaka atdures, piemēram, adatas vai izciļņi. Kustību secība un ceļu vai leņķu izvēle nav mehāniski, elektroniski vai elektriski maināma;*
3. *mehāniski kontrolētiem mainīgas secības manipulācijas mehānismiem, kas ir automātiskās kustības iekārtas un darbojas saskaņā ar mehāniski nemainīgām, programmētām kustībām. To programma ir mehāniski ierobežota ar nemainīgiem, bet koriģējamiem soļiem, ko nosaka atdures, piemēram, adatas vai izciļņi. Kustību secība un ceļu vai leņķu izvēle ir maināma nemainīgas programmas modelī. Programmas darbības pārmaiņas (piemēram, adatu izvietojuma maiņu vai izciļņu nomaiņu) vienā vai vairākās kustības asīs veic tikai mehāniski;*
4. *ar servoiekārtām nevadāmiem mainīgas secības manipulācijas mehānismiem, kas ir automātiskas jutības iekārtas un darbojas saskaņā ar mehāniski nemainīgām programmētām kustībām. To programma ir maināma, bet secību izpilda, tikai vadoties pēc mehāniski fiksētu elektrisko bināro iekārtu bināriem signāliem vai regulējamām atdurēm;*
5. *noliktavu telferiem, kas definēti kā Dekarta koordinātu manipulatoru sistēmas, izgatavoti kā vertikālu glabāšanas tvertņu bloku sastāvdaļas un konstruēti tā, lai šo tvertņu saturs būtu pieejams un paņemams.*

▼ **M3**

- ML21 **“Programmātūra”**
 Vienas vai vairāku “programmu” vai “mikroprogrammu” kopums, kas fiksēts jebkādā materiālā nesēja izpausmē.
- ML19 **“Lietojamais kosmosā”**
 Preces, kas ir projektētas, ražotas un pārbaudītas, lai izturētu īpašas elektriskas, mehāniskas u. c. prasības, un paredzētas satelītu palaišanas un darba nodrošināšanai vai citām lielā augstumā (100 km un augstāk) lidojošām sistēmām.
- ML20 **“Supravadošs”**
 Attiecās uz materiāliem, piemēram, metāliem, sakausējumiem vai savienojumiem, kas var pilnīgi zaudēt elektrisko pretestību (t. i., var sasniegt bezgalīgu elektrovadītspēju un pārvadīt ļoti lielu elektrisko strāvu bez Džoula silšanas).
Konkrēta “supravadoša” materiāla “kritiskā temperatūra” (reizēm to dēvē par “pārejas temperatūru”) ir temperatūra, kurā materiāls zaudē jebkādu pretestību līdzstrāvas plūsmai.
Tehniska piezīme:
Materiāla “supravadošo” stāvokli atsevišķi raksturo “kritiskā temperatūra”, kritisks magnētiskais lauks, kas ir temperatūras funkcija, un kritiskais strāvas blīvums, kas tomēr ir gan magnētiskā lauka, gan temperatūras funkcija.
- ML22 **“Tehnoloģija”**
 Specifiska informācija, kas vajadzīga preču “pilnveidošanai”, “ražošanai” vai “lietošanai”. Šī informācija ir “tehnisko datu” vai “tehniskās palīdzības” veidā.
Tehniskas piezīmes:
 1. *“Tehniski dati” var būt rasējumu, plānu, diagrammu, modeļu, formulu, tabulu, inženierdizaina, rakstisku specifikāciju, rokasgrāmatu un instrukciju veidā, kas var būt rakstveida vai ierakstītas, piemēram, uz diska, lentē vai nolasāmās atmiņas ierīcēs.*
 2. *“Tehniskā palīdzība” var būt instrukciju, prasmju, mācību, darba prasmes un konsultēšanas pakalpojumu veidā. “Tehniskā palīdzība” var saturēt “tehnisko datu” nodošanu.*
- ML 10 **“Bezpilota lidaparāts” (“UAV”)**
 Jebkurš “lidaparāts”, kas spēj uzsākt lidojumu un uzturēt kontrolētu lidojumu un navigāciju bez cilvēka klātbūtnes lidaparātā.
- ML21, 22 **“Lietošana”**
 Darbināšana, uzstādīšana (ieskaitot uzstādīšanu darbības vietā), apkope (pārbaude), remonts, kapitālais remonts un atjaunošana.